

Sk kapitola 1.

[1] První knihu, Theofile, jsem napsal o všem, co Ježíš činil a učil od samého počátku [2] až do dne, kdy v Duchu svatém přikázal svým vyvoleným apoštolům, jak si mají počínat, a byl přijat k Bohu; [3] jim také po svém umučení mnoha způsoby prokázal, že žije, po čtyřicet dní se jim dával spatřit a učil je o království Božím. [4] Když s nimi byl u stolu, nařídil jim, aby neodcházeli z Jeruzaléma: "Čekejte, až se splní Otcovo zaslíbení, o němž jste ode mne slyšeli. [5] Jan křtil vodou, vy však budete pokřtěni Duchem svatým, až uplyne těchto několik dní." [6] Ti, kteří byli s ním, se ho ptali: "Pane, už v tomto čase chceš obnovit království pro Izrael?" [7] Řekl jim: "Není vaše věc znát čas a lhůtu, kterou si Otec ponechal ve své moci; [8] ale dostanete sílu Ducha svatého, který na vás sestoupí, a budete mi svědky v Jeruzalémě a v celém Judsku, Samařsku a až na sám konec země." [9] Po těch slovech byl před jejich zraky vzat vzhůru a oblak jim ho zastřel. [10] A když upřeně hleděli k nebi za ním, jak odchází, hle, stáli vedle nich dva muži v bílém rouchu [11] a řekli: "Muži z Galileje, co tu stojíte a hledíte k nebi? Tento Ježíš, který byl od vás vzat do nebe, znovu přijde právě tak, jak jste ho viděli odcházet." [12] Potom se z hory, které se říká Olivová, vrátili do Jeruzaléma; není to daleko, jen asi kolik je dovoleno ujit v sobotu. [13] Když přišli do města, vystoupili do horní místnosti domu, kde pobývali. Byli to Petr, Jan, Jakub, Ondřej, Filip a Tomáš, Bartoloměj a Matouš, Jakub Alfeův, Šimon Zélóta a Juda Jakubův. [14] Ti všichni se svorně a vytrvale modlili spolu se ženami, s Marií, matkou Ježíšovou, a s jeho bratry. [15] V těch dnech vstal Petr ve shromáždění bratří - bylo tam pohromadě asi sto dvacet lidí - a řekl: [16] "Bratří, muselo se splnit slovo Písma, kde Duch svatý už ústy Davidovými mluvil o Jidášovi, o tom, který na Ježíše přivedl strážce, [17] ačkoliv patřil do počtu nás Dvanácti a byl vyvolen ke stejné službě. [18] Z odměny za svůj zlý čin si koupil pole, ale pak se střemhlav zřítíl, jeho tělo se roztrhlo a všechny vnitřnosti vyhrězly. [19] Všichni obyvatelé Jeruzaléma se o tom dověděli a začali tomu polí říkat ve svém jazyce Hakeldama, to znamená Krvavé pole. [20] Neboť je psáno v knize Žalmů: "Jeho obydlí ať zpusťne, ať není nikoho, kdo by v něm bydlil"; a jinde je psáno: "Jeho pověření ať převezme jiný." [21] Proto jeden z těch mužů, kteří s námi chodili po celý čas, kdy Pán Ježíš byl mezi námi, [22] od křtu Janova až do dne, kdy byl od nás vzat, musí se spolu s námi stát svědkem jeho zmrtvýchvstání." [23] Vybrali tedy dva, Josefa jménem Barsabas, zvaného Justus, a Matěje; [24] pak se modlili: "Ty, Pane, znáš srdce všech lidí; ukaž, koho z těch dvou sis vyvolil, [25] aby převzal místo v této apoštolské službě, kterou Jidáš opustil a odešel tam, kam patří." [26] Potom jim dali losy a los padl na Matěje; tak byl připojen k jedenácti apoštolům.

Sk kapitola 2.

[1] Když nastal den letnic, byli všichni shromážděni na jednom místě. [2] Náhle se strhl hukot z nebe, jako když se žene prudký víchř, a naplnil celý dům, kde byli. [3] Ukázaly se jim jakoby ohnivé jazyky, rozdělily se a na každém z nich spočinul jeden; [4] všichni byli naplněni Duchem svatým a začali ve vytržení mluvit jinými jazyky, jak jim Duch dával promlouvat. [5] V Jeruzalémě byli zbožní židé ze všech národů na světě, [6] a když se ozval ten zvuk, sešlo se jich mnoho a užasli, protože každý z nich je slyšel mluvit svou vlastní řečí. [7] Byli ohromeni a divili se: "Což nejsou všichni, kteří tu mluví, z Galileje?" [8] Jak to, že je slyšíme každý ve své rodné řeči: [9] Parthové, Médové a Elamité, obyvatelé Mezopotámie, Judeje a Kappadokie, Pontu a Asie, [10] Frygie a Pamfylie, Egypta a krajů Libye u Kyrény a přistěhovalí Římané, [11] židé i obrácení pohané, Kréťané i Arabové; všichni je slyšíme mluvit v našich jazycích o velikých skutcích Božích!" [12] Žasli a v rozpacích říkali jeden druhému: "Co to má znamenat?" [13] Ale jiní říkali s posměškem: "Jsou opilí!" [14] Tu vystoupil Petr spolu s jedenácti, pozvedl hlas a oslovil je: "Muži judští a všichni, kdo bydlíte v Jeruzalémě, toto vám chci oznámit, poslouchejte mě pozorně: [15] Tito lidé nejsou, jak se domníváte, opilí - vždyť je teprve devět hodin ráno. [16] Ale děje se, co bylo řečeno ústy proroka Jóele: [17] "A stane se v posledních dnech, praví Bůh, sešlu svého Ducha na všechny lidi, synové vaši a vaše dcery budou mluvit v prorockém vytržení, vaši mládenci budou mít vidění a vaši starci budou mít sny. [18] I na své služebníky a na své služebnice v oněch dnech sešlu svého Ducha, a budou prorokovat. [19] A učiním divy nahoře na nebi a znamení dole na zemi: krev a oheň a oblaka dýmu. [20] Slunce se obrátí v temnotu a měsíc se změní v krev, než přijde den Páně, velký a slavný; [21] a každý, kdo vyzývá jméno Páně, bude zachráněn." [22] Muži izraelští, slyšte tato slova: Ježíše Nazaretského Bůh potvrdil před vašimi zraky mocnými činy, divy a znameními, která mezi vámi skrze něho činil, jak sami víte. [23] Bůh předem rozhodl, aby byl vydán, a vy jste ho rukou bezbožných přibili na kříž a zabili. [24] Ale Bůh ho vzkřísil; vytrhl jej z bolestí smrti, a smrt ho nemohla udržet ve své moci. [25] David o něm praví: "Viděl jsem Pána stále před sebou, je mi po pravici, abych nezakolísal; [26] proto se mé srdce zaradovalo a jazyk můj se rozjásal, nadto i tělo mé odpočine v naději, [27] neboť mě nezanecháš v říši smrti a nedopustíš, aby se tvůj Svatý rozpadl v prach. [28] Dal jsi mi poznat cesty života a blízkost tvé tváře mne naplní radostí." [29] Bratří, o praotci Davidovi vám mohu směle říci, že zemřel a byl pohřben; jeho hrob tu máme až dodnes. [30] Byl to však prorok a věděl o přísaze, kterou se mu Bůh zavázal, že jeho potomka nastolí na jeho trůn; [31] viděl do budoucnosti a mluvil tedy o vzkříšení Kristově, když řekl, že nezůstane v říši smrti a jeho tělo se nerozpadne v prach. [32] Tohoto Ježíše Bůh vzkřísil a my všichni to můžeme dosvědčit. [33] Byl vyvýšen na pravici Boží a přijal Ducha svatého, kterého Otec slíbil; nyní jej seslal na nás, jak to vidíte a slyšíte. [34] David nevstoupil na nebe, ale sám říká: "Řekl Hospodin mému Pánu: Usedni po mé pravici, [35] dokud ti nepoložím nepřátele pod nohy." [36] Ať tedy všichni Izrael s jistotou ví, že toho Ježíše, kterého vy jste ukřižovali, učinil Bůh Pánem a Mesiasem." [37] Když to slyšeli, byli zasaženi v srdci a řekli Petrovi i ostatním apoštolům: "Co máme dělat, bratří?" [38] Petr jim odpověděl: "Obraťte se a každý z vás ať přijme křest ve jménu Ježíše Krista na odpuštění svých hříchů, a dostanete dar Ducha svatého. [39] Neboť to zaslíbení platí vám a vašim dětem i všem daleko široko, které si povolá Pán, náš Bůh." [40] A ještě mnoha jinými slovy je Petr zapřísahal a napomínal: "Zachraňte se z tohoto zvráceného pokolení!" [41] Ti, kteří přijali jeho slovo, byli pokřtěni a přidalo se k nim toho dne na tři tisíce lidí. [42] Vytrvale poslouchali učení apoštolů, byli spolu, lámali chléb a modlili se. [43] Všech se zmocnila bázeň, neboť skrze apoštoly se stalo mnoho zázraků a znamení. [44] Všichni, kteří uvěřili, byli pospolu a měli všechno společné. [45] Prodávali svůj majetek a rozdělovali všem podle toho, jak kdo potřeboval. [46] Každého dne pobývali svorně v chrámu, po domech lámali chléb a dělili se o jídlo s radostí a s upřímným srdcem. [47] Chválili Boha a byli všemu lidu milí. A Pán denně přidával k jejich společenství ty, které povolával ke spáse.

Sk kapitola 3.

[1] Petr a Jan šli o třetí hodině do chrámu k odpolední modlitbě. [2] Právě tam přinášeli nějakého člověka, chromého od narození; každý den ho posadili u chrámové brány, které se říká Krásná, aby prosil o almužnu ty, kdo tam vcházeli. [3] Když viděl přicházet do chrámu Petra a Jana, prosil také je o almužnu. [4] Petr spolu s Janem na něj upřeli zrak a řekli: "Pohled' na nás!" [5] Obrátil se k nim a čekal, že od nich něco dostane. [6] Petr však řekl: "Stříbro ani zlato nemám, ale co mám, to ti dám: ve jménu Ježíše Krista Nazaretského vstaň a chod!" [7] Vzal ho za pravou ruku a pomáhal

mu vstát; a vtom se chromému zpevnily klouby, [8] vyskočil na nohy, vzpřimil se a začal chodit. Vešel s nimi do chrámu, chodil, skákal radostí a chválil Boha. [9] A všichni ho viděli, jak chodí a chválí Boha. [10] Když poznali, že je to ten, co sedal a žebrel před chrámem u Krásné brány, žasli a byli u vytržení nad tím, co se stalo. [11] Protože se držel Petra a Jana, všichni se k nim v úžasu sběhli do sloupoví, kterému se říká Šalomounovo. [12] Když to Petr viděl, promluvil k lidu: "Muži izraelští, proč nad tím žasnete a proč hledíte na nás, jako bychom svou vlastní mocí nebo zbožností způsobili, že tento člověk chodí? [13] Bůh Abrahamův, Izákův a Jákobův, Bůh našich otců oslavil svého služebníka Ježíše, kterého vy jste vydali a kterého jste se před Pilátem zřekli, když ho chtěl osvobodit. [14] Svatého a spravedlivého jste se zřekli a vyprosili jste si propuštění vraha. [15] Původce života jste zabili, Bůh ho však vzkřísil a my jsme toho svědky. [16] A protože tento člověk, kterého tu vidíte a poznáváte, uvěřil v jeho jméno, moc Ježíšova mu dala sílu a zdraví - a víra, kterou jméno Ježíšovo v něm vzbudilo, úplně ho uzdravila před vašimi očima. [17] Vím ovšem, bratří, že jste jednali z nevědomosti, stejně jako vaši vůdcové. [18] Bůh však tímto způsobem vyplnil, co předem ohlásil ústy všech proroků, že jeho Mesiáš bude trpět. [19] Proto číňte pokání a obraťte se, aby byly smazány vaše hříchy [20] a přišel čas Hospodinův, čas odpočinutí, kdy pošle Ježíše, Mesiáše, kterého vám určil. [21] On zůstane v nebi až do chvíle, kdy bude všechno nové, jak o tom Bůh od věků mluvil ústy svých svatých proroků. [22] Mojžíš řekl: "Hospodin, náš Bůh, vám povolá proroka z vašich bratří, jako jsem já; toho budete poslouchat ve všem, co vám řekne." [23] A "každý, kdo toho proroka neuposlechne, bude vyhlazen z mého lidu." [24] Také všichni ostatní proroci, kolik jich jen od Samuele bylo, přinášeli zvěst právě o těchto dnech. [25] Vás se týkají zaslíbení proroků i smlouva, kterou Bůh uzavřel s vašimi otcí, když řekl Abrahamovi: "V tvém potomstvu budou požehnány všechny národy na zemi." [26] Především pro vás povolal svého služebníka a poslal ho k vám, aby vám přinesl požehnání a odvrátil každého od jeho hříchů."

Sk kapitola 4.

[1] Když Petr a Jan ještě mluvili k lidu, přišli na ně kněží s velitelem chrámové stráže a saduceji, [2] rozhořčení, že učí lid a hlásají, že v Ježíši je vzkříšení z mrtvých. [3] Násilím se jich chopili a vsadili je na noc do vězení, neboť už byl večer. [4] Ale mnozí z těch, kteří slyšeli Boží slovo, uvěřili, takže jich bylo již na pět tisíc. [5] Druhý den se shromáždili jeruzalémské představitelé židů, starší a znalci zákona, [6] velekněz Annáš, Kaifáš, Jan a Alexandr a ostatní z velekněžského rodu, [7] dali předvést Petra a Jana a začali je vyslyšet: "Jakou mocí a v jakém jménu jste to učinili?" [8] Tu Petr, naplněn Duchem svatým, k nim promluvil: "Vůdcové lidu a starší, [9] když nás dnes vyšetřujete pro dobrodiní, které jsme prokázali nemocnému člověku, a ptáte se, kdo ho uzdravil, [10] vězte vy všichni i celý izraelský národ: Stalo se to ve jménu Ježíše Krista Nazaretského, kterého vy jste ukřižovali, ale Bůh ho vzkřísil z mrtvých. Mocí jeho jména stojí tento člověk před vámi zdrav. [11] Ježíš je ten kámen, který jste vy stavitelé odmítli, ale on se stal kamenem úhelným. [12] V nikom jiném není spásy; není pod nebem jiného jména, zjeveného lidem, jímž bychom mohli být spaseni." [13] Když viděli odvahu Petrovu i Janovu a shledali, že jsou to lidé neučení a prostí, žasli; poznávali, že jsou to ti, kteří bývali s Ježíšem. [14] A když viděli, že ten uzdravený člověk tam stojí s nimi, neměli, co by na to řekli. [15] Poručili jim, aby opustili zasedání; pak se mezi sebou radili: [16] "Co s těmi lidmi uděláme? Bůh skrze ně způsobil zřejmý zázrak. Všichni, kdo bydlí v Jeruzalémě, to vědí, a my to nemůžeme popřít. [17] Aby se to však příliš nerozneslo v lidu, pohrozíme jim, že už Ježíše nikomu nesmějí zvěstovat." [18] Zavolali je tedy a přikázali jim, aby jméno Ježíšovo vůbec nerozhlašovali a o něm neučili. [19] Ale Petr a Jan jim odpověděli: "Posudte sami, zda je před Bohem správné, abychom poslouchali vás, a ne jeho. [20] Neboť o tom, co jsme viděli a slyšeli, nemůžeme mlčet." [21] A tak jim pohrozili a propustili je, protože nenašli nic, zač by je mohli potrestat; také měli obavy z lidu, neboť všichni chválili Boha za to, co se stalo. [22] Tomu chromému, který byl zázračně uzdraven, bylo totiž už přes čtyřicet let. [23] Když byli Petr a Jan propuštěni, vrátili se mezi své a oznámili, co jim řekli velekněží a starší. [24] Když to bratří uslyšeli, pozdvihli jednomyslně hlas k Bohu a řekli: "Pane, který jsi učinil nebe i zemi i moře a všechno, co je v nich, [25] ty jsi skrze Ducha svatého ústy našeho otce Davida, svého služebníka, řekl: "Proč zuří pohané hněvem a národy osnují marná spiknutí? [26] Povstávají králové země a vladaři se sroccují proti Hospodinu a jeho Mesiáši." [27] Opravdu se srotili v tomto městě Herodes a Pontius Pilát spolu s pohany i s národem izraelským proti tvému svatému služebníku Ježíšovi, kterého jsi posvětil, [28] a vykonali, co tvá ruka a tvá vůle předem určila. [29] Pohleď tedy, Pane, na jejich hrozby a dej svým služebníkům, aby s odvahou a odhodlaně mluvili tvé slovo; [30] a vztahuj svou ruku k uzdravování, čiň znamení a zázraky skrze jméno svého svatého služebníka Ježíše." [31] Když se pomodlili, oťřásl se místo, kde byli shromážděni, a všichni byli naplněni Duchem svatým a s odvahou mluvili slovo Boží. [32] Všichni, kdo uvěřili, byli jedné mysli a jednoho srdce a nikdo neřikal o ničem, co měl, že je to jeho vlastní, nýbrž měli všechno společné. [33] Boží moc provázela svědectví apoštolů o vzkříšení Pána Ježíše a na všech spočívala veliká milost. [34] Nikdo mezi nimi netrpěl nouzí, neboť ti, kteří měli pole nebo domy, prodávali je, a peníze, které utržili, [35] skládali apoštolům k nohám. Z toho se rozdávalo každému, jak potřeboval. [36] Také Josef, kterého apoštolové nazvali Barnabáš - to znamená "syn útěchy" - levita původem z Kypru, [37] měl pole, prodal je, peníze přinesl a položil před apoštoly.

Sk kapitola 5.

[1] Také nějaký muž, jménem Ananiáš, a jeho manželka Safira prodali svůj pozemek. [2] Ananiáš si však s vědomím své ženy dal nějaké peníze stranou, zbytek přinesl a položil apoštolům k nohám. [3] Ale Petr mu řekl: "Ananiáši, proč satan ovládl tvé srdce, že jsi lhal Duchu svatému a dal stranou část peněz za to pole? [4] Bylo tvé a mohl sis je přece ponechat; a když jsi je prodal, mohl jsi s penězi naložit podle svého. Jak ses mohl odhodlat k tomuto činu? Nelhal jsi lidem, ale Bohu!" [5] Když to Ananiáš uslyšel, skácel se a byl mrtev; a na všechny, kteří to slyšeli, padla velká bázeň. [6] Mladší z bratří ho přikryli, vynesli a pohřbili. [7] Asi po třech hodinách vstoupila jeho žena, netušíc, co se stalo. [8] Petr se na ni obrátil: "Pověz mi, prodali jste to pole opravdu jen za tolik peněz?" Ona řekla: "Ano, jen za tolik." [9] Petr jí řekl: "Proč jste se smluvili a tak pokoušeli Ducha Páně? Hle, za dveřmi je slyšet kroky těch, kteří pochovali tvého muže; ti odnesou i tebe." [10] A hned se skácela u jeho nohou a zemřela. Když ti mladenci vstoupili dovnitř, našli ji mrtvou. Vynesli ji a pohřbili k jejímu muži. [11] A velká bázeň padla na celou církev i na všechny, kteří o tom slyšeli. [12] Mezi lidem se rukama apoštolů dalo mnoho znamení a divů. Všichni se svorně scházeli v Šalomounově sloupoví [13] a nikdo jiný se neodvažoval k nim přidružit, ale lid je chválil a ctěl. [14] A stále přibývalo mnoho mužů i žen, kteří uvěřili Pánu. [15] Dokonce vynášeli nemocné i na ulici a kladli je na lehátka a na nosítka, aby na některého padl aspoň Petrův stín, až půjde kolem. [16] Také z ostatních míst v okolí Jeruzaléma se scházelo množství lidí; přinášeli nemocné a sužované nečistými duchy a všichni byli uzdravováni. [17] Ale velekněz a jeho stoupenci, totiž saducejská strana, byli naplněni závistí; [18] chopili se apoštolů a vsadili je do městského vězení. [19] Anděl Páně však v noci otevřel dveře vězení, vyvedl apoštoly ven a řekl: [20] "Jděte znovu do chrámu a zvěstujte lidu ta slova života." [21] Oni poslechli, vešli na úsvit do chrámu a učili. Jakmile se dostavil velekněz se svými lidmi, svolali veleradu a všechny starší izraelské a poslali pro apoštoly do vězení. [22] Když tam strážé došly, vězení bylo prázdné. Vrátili se

tedy a hlásili: [23] "Dveře žaláře jsme naši pevně zavřené a strážce stály před nimi, ale když jsme otevřeli, nikoho jsme uvnitř nenašli." [24] Když ta slova uslyšel velitel chrámové strážce a velekněží, nedovedli si vysvětlit, co se to mohlo stát. [25] Tu přišel nějaký člověk a oznámil jim: "Ti muži, které jste vsadili do vězení, jsou v chrámě a učí lid." [26] Velitel a stráž tedy pro ně došli a vedli je, ale bez násilí; báli se totiž, aby je lid nezačal kamenovat. [27] Když je přivedli, postavili je před radu a velekněz je začal vyslyšet: [28] "Důrazně jsme vám zakázali učit o tom člověku, a vy jste tím svým učením naplnili celý Jeruzalém; a na nás byste chtěli svalit odpovědnost za jeho krev!" [29] Petr a apoštolové odpověděli: "Boha je třeba poslouchat, ne lidi. [30] Bůh našich otců vzkřísil Ježíše, kterého vy jste pověsili na kříž a zabil; [31] toho Bůh vyvýšil jako vůdce a spasitele a dal mu místo po své pravici, aby přinesl Izraeli pokání a odpuštění hříchů. [32] My jsme svědkové toho všeho a s námi Duch svatý, kterého Bůh dal těm, kdo ho poslouchají." [33] Když to velekněží slyšeli, rozlítili se a chtěli apoštoly zabít. [34] Tu vstal ve veleradě farizeus jménem Gamaliel, učitel zákona, kterého si vážil všechen lid; poručil, aby je na chvíli vyvedli ven, [35] a řekl: "Dobře si rozmyslete, Izraelci, co s těmi lidmi chcete udělat. [36] Před nedávnem povstal Theudas a tvrdil, že je Vyvolený; přidalo se k němu asi čtyři sta mužů. Když byl zabit, byli všichni jeho stoupenci rozprášeni a nakonec z toho nebylo nic. [37] Po něm povstal ve dnech soupisu Judas Galilejský a strhl za sebou lid; také on zahynul a jeho stoupenci byli rozehnáni. [38] Proto vám teď radím: Nechte tyto lidi a propusťte je. Pochází-li tento záměr a toto dílo z lidí, rozpadne se samo; [39] pochází-li z Boha, nebudete moci ty lidi vyhubit - nechcete přece bojovat proti Bohu." Dali mu za pravdu; [40] zavolali apoštoly, poručili je zbičovat, zakázali jim mluvit ve jméno Ježíšovo a pak je propustili. [41] A oni odcházeli z velerady s radostnou myslí, že se jim dostalo té cti, aby nesli potupu pro jeho jméno. [42] Dále učili den co den v chrámě i po domech a hlásali evangelium, že Ježíš je Mesiáš.

Sk kapitola 6.

[1] V té době, kdy učedníků stále přibývalo, začali si ti z nich, kteří vyrostli mezi Řeky, stěžovat na bratry z židovského prostředí, že se jejich vdovám nedává každodenně spravedlivý díl. [2] A tak apoštolové svolali všechny učedníky a řekli: "Bohu se nebude líbit, jestliže my přestaneme kázat Boží slovo a budeme sloužit při stolech. [3] Bratří, vyberte si proto mezi sebou sedm mužů, o nichž se ví, že jsou plni Ducha a moudrosti, a pověřme je touto službou. [4] My pak budeme i nadále věnovat všechn svůj čas modlitbě a kázání slova." [5] Celé shromáždění s tímto návrhem rádo souhlasilo, a tak zvolili Štěpána, který byl plný víry a Ducha svatého, dále Filipa, Prochora, Nikánora, Timóna, Parména a Mikuláše z Antiochie, původem pohana, který přistoupil k židovství. [6] Přivedli je před apoštoly, ti se pomodlili a vložili na ně ruce. [7] Slovo Boží se šířilo a počet učedníků v Jeruzalémě velmi rostl. Také mnoho kněží přijalo víru. [8] Štěpán byl obdařen Boží milostí a mocí a činil mezi lidem veliké divy a znamení. [9] Tu proti němu vystoupili někteří židé, patřící k synagóze, zvané synagóga propuštěnců, a k synagóze Kyrénských a Alexandrijských, a společně se židy z Kilikie a z Asie se začali se Štěpánem přit. [10] Nebyli však schopni čelit Duchu moudrosti, v jehož moci Štěpán mluvil. [11] Navedli tedy několik mužů, aby prohlášovali: "My jsme slyšeli, jak mluví rouhavě proti Mojžíšovi a proti Bohu." [12] Tím pobouřili lid a starší se zákoníky; pak si pro Štěpána přišli, odvedli ho a postavili před radu. [13] Přivedli křivé svědky a ti vypovídali: "Tenthle člověk znovu a znovu mluví proti tomuto svatému místu i proti Mojžíšovu zákonu. [14] Na vlastní uši jsme slyšeli, jak řekl, že Ježíš Nazaretský zboří tento chrám a změní ustanovení, která nám dal Mojžíš." [15] Všichni, kteří v radě zasedali, pohlédli na Štěpána a viděli, že jeho tvář je jako tvář anděla.

Sk kapitola 7.

[1] Velekněz se Štěpána otázal: "Je tomu tak?" [2] A Štěpán začal mluvit: "Bratří a otcové, vyslechněte mne: Bůh slávy se zjevil našemu praotci Abrahamovi ještě v Mezopotámii, než se usadil v Cháranu, [3] a řekl mu: "Opusť svou zemi a své příbuzné a jdi do země, kterou ti ukážu." [4] A tak vyšel Abraham z Chaldejské země a usadil se v Cháranu. Když jeho otec zemřel, vyzval jej Bůh, aby se odtud přestěhoval do této země, v které nyní žijete. [5] Ale nedal mu z ní do vlastnictví ani půd, slíbil však, že ji dá natrvalo jemu i jeho potomkům, ačkoliv tehdy ještě Abraham neměl syna. [6] A Bůh mu řekl: "Tvoji potomci se přestěhují do cizí země a budou tam bydlet; udělají z nich otroky a po čtyři sta let s nimi budou zle nakládat. [7] Ale já budu soudit národ, který je z otroci", řekl Bůh, "a oni vyjdou svobodní a budou mi sloužit na tomto místě". [8] Bůh uzavřel s Abrahamem smlouvu, jejímž znamením se stala obřízka. Když se podle Božího slibu Abrahamovi narodil Izák, osmého dne jej obřezal. Právě tak obřezal Izák Jáko a Jáko svých dvanáct synů. [9] Jákovovi synové žárlili na svého bratra Josefa a prodali ho do Egypta; ale Bůh byl s ním, [10] vysvobodil ho ze všech jeho útrap a způsobil, že si ho faraó, egyptský král, oblíbil pro jeho moudrost a svěřil mu správu nad Egyptem i nad celým královským domem. [11] Potom nastal po celém Egyptě i Kanaánu hlad a veliká nouze, a naši praotcové neměli co jíst. [12] Jáko se dověděl, že jsou v Egyptě zásoby obilí a dvakrát tam poslal své syny. [13] Když tam přišli podruhé, dal se Josef svým bratřím poznat; tak se faraó dověděl o Josefově původu. [14] Pak si Josef vzal k sobě svého otce Jáko a všechny své příbuzné; bylo jich sedmdesát pět. [15] Tak se Jáko dostal do Egypta a tam zemřel on i naši praotcové. [16] Jejich ostatky přenesli do Sichemu a uložili je do hrobky, kterou Abraham koupil od synů Emorových v Sichemu a zaplatil stříbrem. [17] Když už byl blízko čas, kdy Bůh chtěl splnit to, co Abrahamovi slíbil, počet našeho lidu v Egyptě velmi vzrostl. [18] Ale tu nastoupil v Egyptě jiný král, který už o Josefovi nic nevěděl. [19] Ten jednal s naším národem nepřátelsky a přinutil naše praotce, aby odkládali děti, které se jim narodí, a nenechávali je naživu. [20] V té době se narodil Mojžíš, kterého si Bůh vyvolil. Po tři měsíce o něj pečovali doma; [21] a když ho museli odložit, ujala se ho faraónova dcera a starala se o něj jako o svého syna. [22] Byl vychován ve vši egyptské moudrosti a byl mocný v slovech i činech. [23] Když Mojžíš dosáhl věku čtyřiceti let, přišlo mu na mysl, aby se podíval, jak žijí jeho izraelští bratří. [24] A tu uviděl, jak s jedním z nich nějaký Egyptan zle nakládá; přispěchal tomu ubožákovi na pomoc a pomstil ho tím, že Egyptana zabil. [25] Myslel, že jeho bratří pochopí, že je chce Bůh skrze něho zachránit; ale oni to nepochopili. [26] Druhého dne mezi ně zase přišel, právě když se dva z nich rvali; snažil se je smířit, a proto jim řekl: "Co to děláte? Jste přece bratří! Proč ubližujete jeden druhému?" [27] Ale ten, který svého bližního napadl, odstrčil Mojžíše a řekl: "Kdo tě nad námi ustanovil vládcem a soudcem? [28] Snad mne nechceš také zabít jako včera toho Egyptana?" [29] Když to Mojžíš slyšel, utekl z Egypta a žil v zemi madiánské; tam se mu narodili dva synové. [30] Když uplynulo čtyřicet let, zjevil se mu na poušti u hory Sínaj anděl v plameni hořícího keře. [31] S údivem hleděl Mojžíš na to zjevení; šel blíž, aby se lépe podíval, a tu se ozval Hospodinův hlas: [32] "Já jsem Bůh tvých otců, Bůh Abrahamův, Izákův a Jákobův." Mojžíš se třásl strachem a neodvážil se vzhlídnout. [33] Hospodin mu řekl: "Zuj si obuv, protože místo, na kterém stojíš, je země svatá. [34] Dobře jsem viděl, jak můj lid v Egyptě těžce trpí, a slyšel jsem, jak sténá. Proto jsem sestoupil, abych je vysvobodil. Jdi tedy, posílám tě do Egypta." [35] To je ten Mojžíš, kterého odmítli, když řekl: "Kdo tě nad námi ustanovil vládcem a soudcem?" Toho poslal Bůh jako vládce i vysvoboditele, když se mu prostřednictvím anděla zjevil v keři. [36] To je ten Mojžíš, který je vyvedl z Egyptské země, který činil divy a znamení v Egyptě, při Rudém moři i na poušti po čtyřicet let. [37] To je on, který řekl synům izraelským: "Bůh vám z vašich bratří povolá proroka, jako jsem já." [38] To je ten, kdo při shromáždění lidu na poušti byl prostředníkem mezi andělem, který k němu mluvil na hoře Sínaj, a mezi našimi praotci. To on přijal pro vás slova života. [39] Ale naši praotcové ho

nechtěli za vůdce, zřekli se ho a zatoužili po Egyptu. [40] Proto řekli Áronovi: "Udělej nám bohy, kteří by nás vedli. Vždyť nevíme, co se stalo s tím Mojžíšem, který nás vyvedl z Egypta." [41] A tehdy si udělali sochu telete, začali této modle obětovat a před vytvořením vlastních rukou pořádali slavnosti. [42] Proto se od nich Bůh odvrátil a dopustil, aby se klaněli nebeským mocnostem, jak se o tom píše v knize proroků: "Byl jsem to já, lide izraelský, komu jste po těch čtyřicet let na poušti obětovali a přinášeli dary? [43] Byl to Moloch, jehož stánek jste s sebou nosili, a hvězdu boha Remfana, obrazy, které jste si udělali pro svou modloslužbu. Proto vás přestěhuji do vyhnanství, až do končin babylónských." [44] Naši praotcové měli na poušti stánek svědectví; Bůh přikázal Mojžíšovi, aby jej udělal podle vzoru, který mu ukázal. [45] Tento stánek odevzdali svým synům, a ti jej za Jozue vnesli do země pohanů, které Bůh před nimi zahnal. Tak tomu bylo až do časů Davidových. [46] David našel u Boha milost a prosil, aby směl vyhledat místo, kde by přebýval Bůh Jákobův. [47] Ale teprve Šalomoun vystavěl Bohu chrám. [48] Avšak Nejvyšší nepřebývá v chrámech, vystavených lidskýma rukama, jak praví prorok: [49] "Mým trůnem je nebe a země podnoží mých nohou! Jaký chrám mi můžete vystavět, praví Hospodin, a je vůbec místo, kde bych mohl spočinout? [50] Což to všechno nestvořila má ruka?" [51] Jste tvrdší a máte pohanské srdce i uši! Nepřestáváte odporovat Duchu svatému, jako to dělali vaši otcové. [52] Byl kdy nějaký prorok, aby ho vaši otcové nepronásledovali? Zabili ty, kteří předpověděli příchod Spravedlivého, a toho vy jste nyní zradili a zavraždili. [53] Přijali jste Boží zákon z rukou andělů, ale sami jste jej nezachovali!" [54] Když to členové rady slyšeli, začali na Štěpána v duchu zuřit a zlosti zatínali zuby. [55] Ale on, plný Ducha svatého, pohleděl k nebi a užíval Boží slávu i Ježíše, jak stojí po pravici Boží, [56] a řekl: "Hle, vidím nebesa otevřená a Syna člověka, stojícího po pravici Boží." [57] Tu začali hrozně křičet a zacpávat si uši; všichni se na něho vrhli [58] a hnali ho za město, aby ho kamenovali. Svědkové dali své pláště hlídat mládenci, který se jmenoval Saul. [59] Když Štěpána kamenovali, on se modlil: "Pane Ježíši, přijmi mého ducha!" [60] Pak klesl na kolena a zvolal mocným hlasem: "Pane, odpusť jim tento hřích!" To řekl a zemřel.

Sk kapitola 8.

[1] Saul schvaloval, že Štěpána zabili. Tehdy začalo kruté pronásledování jeruzalémské církve; všichni kromě apoštolů se rozprchli po Judsku a Samařsku. [2] Zbožní muži Štěpána pochovali a velmi nad ním truchlili. [3] Saul se však snažil církev zničit: pátral dům od domu, zatýkal muže i ženy a dával je do žaláře. [4] Ti, kteří se z Jeruzaléma rozprchli, začali kázat evangelium všude, kam přišli. [5] Filip odešel do města Samaří a zvěstoval tam Krista. [6] Všichni lidé byli zaujati Filipovými slovy, když je slyšeli, a když viděli znamení, která činil. [7] Neboť z mnoha posedlých vycházeli s velikým křikem nečistých duchů a mnoho ochrnutých a chromých bylo uzdraveno. [8] A tak nastala veliká radost v tom městě. [9] Jeden muž, jménem Šimon, který tam žil, už dlouhou dobu svou magií uváděl v úžas samařský lid; říkal o sobě, že je v něm božská moc. [10] Všichni - prostí i významní - mu dychtivě naslouchali a říkali si: "On je ta božská moc, která se nazývá Veliká." [11] Poslouchali ho ve všem proto, že na ně dlouhý čas působil svou magií. [12] Ale když uvěřili Filipově zvěsti o Božím království a o Ježíši Kristu, dávali se pokřtít muži i ženy. [13] Tu uvěřil i sám Šimon, dal se pokřtít, byl stále s Filipem a nevycházel z úžasu, když viděl, jak se tu dějí veliká znamení a mocné činy. [14] Když apoštolové v Jeruzalémě uslyšeli, že v Samařsku přijali Boží slovo, poslali k nim Petra a Jana. [15] Oni tam přišli a modlili se za ně, aby také jim byl dán Duch svatý, [16] neboť ještě na nikoho z nich nesestoupil; byli jen pokřtěni ve jméno Pána Ježíše. [17] Petr a Jan tedy na ně vložili ruce a oni přijali Ducha svatého. [18] Když Šimon viděl, že ten, na koho apoštolové vložili ruce, dostává Ducha svatého, nabídl jim peníze a řekl: [19] "Dejte i mně tu moc, aby Ducha svatého dostal každý, na koho vložím ruce." [20] Petr mu odpověděl: "Tvé peníze ať jsou zatraceny i s tebou: Myslíš sis, že se Boží dar dá získat za peníze! [21] Tato moc není pro tebe a nemůžeš mít na ní podíl, neboť tvé srdce není upřímné před Bohem. [22] Odvrát se proto od této své ničemnosti a pros Boha; snad ti odpustí, co jsi zamýšlel. [23] Vidím, že jsi pln hořké závisti a v zajetí nepravosti." [24] Šimon na to řekl: "Modlete se za mne k Bohu, aby mne nepostihlo nic z toho, o čem jste mluvili." [25] Apoštolové i potom vydávali svědectví a kázali slovo Páně. Pak se vraceli do Jeruzaléma a ještě cestou zvěstovali evangelium v mnoha samařských vesnicích. [26] Anděl Páně řekl Filipovi: "Vydej se na jih k cestě, která vede z Jeruzaléma do Gázy." Ta cesta je opuštěná. [27] Filip se vydal k té cestě a hle, právě přijížděl etiopský dvořan, správce všech pokladů kandaky, to jest etiopské královny. Ten vykonal pouť do Jeruzaléma [28] a nyní se vracel na svém voze a četl proroka Izaiáše. [29] Duch řekl Filipovi: "Běž k tomu vozu a jdi vedle něho!" [30] Filip k němu přiběhl, a když uslyšel, že ten člověk čte proroka Izaiáše, zeptal se: "Rozumíš tomu, co čteš?" [31] On odpověděl: "Jak bych mohl, když mi to nikdo nevyložil!" A pozval Filipa, aby nastoupil a sedl si vedle něho. [32] To místo Písma, které četl, znělo: "Jako ovce vedená na porážku, jako beránek, němý, když ho stříhají, ani on neotevřel ústa. [33] Ponižil se, a proto byl soud nad ním zrušen; kdo bude moci vypravovat o jeho potomcích? Vždyť jeho život na této zemi byl ukončen." [34] Dvořan se obrátil k Filipovi: "Vylož mi, prosím, o kom to prorok mluví - sám o sobě, či o někom jiném?" [35] Tu Filip začal u toho slova Písma a zvěstoval mu Ježíše. [36] Jak pokračovali v cestě, přijeli k místu, kde byla voda. Dvořan řekl: "Zde je voda. Co brání, abych byl pokřtěn?" [37] Dal zastavit vůz a oba, Filip i dvořan, sestoupili do vody a Filip jej pokřtíl. [38] Když vystoupili z vody, Duch Páně se Filipa zmocnil a dvořan ho už neviděl, ale radoval se a jel dál svou cestou. [39] Filip se pak ocitl v Azótu. Procházel všemi městy a přinášel jim radostnou zvěst, až se dostal do Cesareje.

Sk kapitola 9.

[1] Saul nepřestával vyhrožovat učedníkům Páně a chtěl je vyhladit. Šel proto k veleknězi [2] a vyžádal si od něho doporučující listy pro synagogy v Damašku, aby tam mohl vyhledávat muže i ženy, kteří se hlásí k tomu směru, a přivést je v poutech do Jeruzaléma. [3] Na cestě, když už byl blízko Damašku, zazářilo kolem něho náhle světlo z nebe. [4] Padl na zem a uslyšel hlas: "Saule, Saule, proč mne pronásleduješ?" [5] Saul řekl: "Kdo jsi, Pane?" On odpověděl: "Já jsem Ježíš, kterého ty pronásleduješ. [6] Vstaň, jdi do města a tam se dovíš, co máš dělat." [7] Muži, kteří ho doprovázeli, zůstali stát a nebyli schopni slova; slyšeli sice hlas, ale nespátřili nikoho. [8] Saul vstal ze země, otevřel oči, ale nic neviděl. Museli ho vzít za ruce a dovést do Damašku. [9] Po tři dny neviděl, nic nejedl a nepil. [10] V Damašku žil jeden učedník, jménem Ananiáš. Toho Pán ve vidění zavolał: "Ananiášii!" On odpověděl: "Zde jsem, Pane." [11] Pán mu řekl: "Jdi hned do ulice, která se jmenuje Přímá, a v domě Judově vyhledej Saula za Tarsu. Právě se modlí [12] a dostalo se mu vidění, jak k němu vchází muž jménem Ananiáš a vkládá na něj ruce, aby opět viděl." [13] Ananiáš odpověděl: "Pane, mnoho lidí mi vyprávělo o tom člověku, kolik zla způsobil bratřím v Jeruzalémě. [14] Také zde má od velekněží plnou moc zatknout každého, kdo vyzývá tvé jméno." [15] Pán mu však řekl: "Jdi, neboť on je mým nástrojem, který jsem si zvolil, aby nesl mé jméno národům i králům a synům izraelským. [16] Ukáži mu, co všechno musí podstoupit pro mé jméno." [17] Ananiáš šel, vstoupil do toho domu, vložil na Saula ruce a řekl: "Saule, můj bratře, posílá mě k tobě Pán - ten Ježíš, který se ti zjevil na tvé cestě; chce, abys opět viděl a byl naplněn Duchem svatým." [18] Tu jako by mu s očí spadly šupiny, zase viděl a hned se dal pokřtít. [19] Pak přijal pokrm a síla se mu vrátila. S damašskými učedníky zůstal Saul několik dní [20] a hned začal v synagógách kázat, že Ježíš je Syn Boží. [21] Všichni, kdo ho slyšeli, žaslí a říkali: "To je přece ten, který se snažil v Jeruzalémě vyhladit

všechny vyznavače tohoto jména. I sem přišel jen proto, aby je v poutech odvedl k velebnějším." [22] Ale Saul působil čím dál tím mocněji a svými důkazy, že Ježíš je Mesiáš, přiváděl do úzkých damašské židy. [23] Po nějaké době se židé uradili, že Saula zabijí, [24] ale on se o jejich úkladech dověděl. Protože ve dne v noci hlídali i brány, aby ho mohli zahubit, [25] spustili ho učedníci dolů z hradeb v koši po provazech. [26] Když přišel do Jeruzaléma, chtěl se připojit k učedníkům; ale všichni se ho báli, protože nevěřili, že k nim patří. [27] Tu se ho ujal Barnabáš, uvedl ho k apoštolům a vypravoval jim, jak Saul na cestě do Damašku uviděl Pána, uslyšel jeho hlas, a jak tam potom neohroženě kázal v Ježíšově jménu. [28] Saul se nyní mohl v Jeruzalémě na všem podílet s apoštolý a všude směle mluvil ve jménu Páně. [29] Kázal také řecky mluvícím židům a přel se s nimi, takže se ho pokoušeli zabít. [30] Když se to bratří dověděli, doprovodili ho do Cesareje a poslali do Tarsu. [31] A tak církev v celém Judsku, Galileji a Samaří měla klid, vnitřně i navenek rostla, žila v bázi Páně a vzrůstala počtem, protože ji Duch svatý posiloval. [32] Když Petr procházel všechna ta místa, přišel také k bratřím, kteří žili v Lyddě. [33] Tam se setkal s jedním člověkem, jménem Eneáš, který byl už osm let upoután na lůžko, poněvadž byl ochrnutý. [34] Petr mu řekl: "Eneáši, Ježíš Kristus tě uzdravuje! Vstaň a ustel své lůžko!" A Eneáš hned vstal. [35] Všichni obyvatelé Lyddy a Saronu, kteří to viděli, obrátili se k Pánu. [36] V Joppe žila učednice jménem Tabita, řecky Dorkas. Konala mnoho dobrých skutků a štědře rozdávala almužny. [37] Ale právě tehdy onemocněla a zemřela. Umyli ji a položili do horního pokoje. [38] Poněvadž Lydda je blízko Joppe, dověděli se učedníci, že je tam Petr, a poslali k němu dva muže s naléhavou prosbou: "Přijď rychle k nám!" [39] Petr se hned s nimi vydal na cestu. Když přišli do Joppe, zavedli jej do horního pokoje, kde ho s pláčem obklopily všechny vdovy a ukazovaly mu košile a pláště, které jim Tabita šila, dokud byla naživu. [40] Petr poslal všechny z místnosti; pak poklekl, pomodlil se, obrátil se k mrtvé a řekl: "Tabito, vstaň!" Ona otevřela oči, a když spatřila Petra, zvedla se na lůžko. [41] Podal jí ruku a pomohl jí vstát. Pak všechny zavolal, i vdovy, a vrátil jim ji živou. [42] Zpráva o tom se rozšířila po celém Joppe a mnoho lidí uvěřilo v Pána. [43] Petr zůstal ještě delší čas v Joppe v domě Šimona koželuha.

Sk kapitola 10.

[1] V Cesareji žil nějaký muž jménem Kornélius, důstojník pluku zvaného Italský. [2] Byl to člověk zbožný, s celou svou rodinou věřil v jediného Boha, byl velmi štědrý vůči židovskému lidu a pravidelně se modlil k Bohu. [3] Ten měl kolem třetí hodiny odpoledne vidění, v němž jasně spatřil Božího anděla, jak k němu vchází a volá na něj: "Kornéliu!" [4] Pohlédl na něj a pln bázně řekl: "Co si přeješ, Pane?" Anděl odpověděl: "Bůh přijal tvé modlitby a almužny a pamatuje na tebe. [5] Vyprav hned posly do Joppe, ať sem přivedou Šimona, zvaného Petr. [6] Bydlí u Šimona koželuha, který má dům u moře." [7] Když odešel ten anděl, zavolal si Kornélius ze svých lidí dva sluhy a jednoho zbožného vojáka ze své stráže, [8] všechno jim vypravoval a pak je vyslal do Joppe. [9] Druhého dne, právě když se blížili k městu, vyšel Petr za poledne na rovnou střechu domu, aby se modlil. [10] Pak dostal hlad a chtěl se najíst. Zatímco mu připravovali jídlo, upadl do vytržení myslí: [11] Vidí, jak se z otevřeného nebe cosi snáší; podobalo se to veliké plachtě, kterou spouštějí za čtyři cípy k zemi. [12] Byly v ní všechny druhy živočichů: čtvernožci, plazi i ptáci. [13] Tu k němu zazněl hlas: "Vstaň, Petře, zabíjej a jez!" [14] Petr odpověděl: "To ne, Pane! Ještě nikdy jsem nejedl nic, co poskvrňuje a znečišťuje." [15] Ale hlas se ozval znovu: "Co Bůh prohlásil za čisté, nepokládej za nečisté." [16] To se opakovalo třikrát a zase to všechno bylo vyneseno vzhůru do nebe. [17] Zatímco Petr úporně přemýšlel, co to jeho vidění může znamenat, podařilo se Kornéliovým poslům nalézt Šimonův dům. Zastavili se před vraty, [18] zavolali a ptali se, zda tu bydlí Šimon, kterému říkají Petr. [19] A Petr stále ještě přemýšlel o svém vidění, když mu Duch řekl: "Jsou tu tři muži a hledají tě; [20] sejdí hned dolů a bez rozpaků s nimi jdi, neboť já jsem je poslal." [21] Petr tedy sešel dolů k těm mužům a řekl: "Já jsem ten, kterého hledáte. Proč jste za mnou přišli?" [22] Oni odpověděli: "Posílá nás setník Kornélius, muž spravedlivý, který věří v jediného Boha a má dobrou pověst u všeho židovského lidu. Zjevil se mu anděl a rozkázal mu, aby tě pozval do svého domu a vyslechl, co mu máš říci." [23] Petr je zavedl dovnitř a nechal je u sebe přes noc. [24] Nazítří přišli do Cesareje. Kornélius je očekával a spolu s ním jeho příbuzní a nejbližší přátelé. [25] Když chtěl Petr vejít, vyšel mu Kornélius vstříc, padl na kolena a poklonil se mu. [26] Ale Petr jej přinutil vstát a řekl: "Vstaň, vždyť i já jsem jen člověk." [27] Za rozhovoru vešli dovnitř a Petr shledal, že je tam shromážděno mnoho lidí. [28] Promluvil k nim: "Dobře víte, že židům není dovoleno stýkat se s pohany a navštěvovat je. Mně však Bůh ukázal, abych si o žádném člověku nemyslel, že styk s ním poskvrňuje nebo znečišťuje. [29] Proto jsem také bez váhání přišel, když jste pro mne poslali, a nyní se ptám, jaký jste k tomu měli důvod." [30] Kornélius odpověděl: "Jsou to právě tři dny, co jsem se v tuto chvíli modlil ve svém domě odpolední modlitbu, a náhle stál přede mnou muž v zářícím rouchu [31] a řekl: "Kornéliu, Bůh vyslyšel tvou modlitbu a ví o tvých dobrých skutcích. [32] Vyprav posly do Joppe a povolej odtud Šimona, kterému říkají Petr. Bydlí v domě koželuha Šimona u moře." [33] Hned jsem tedy pro tebe poslal a ty jsi ochotně přišel. Nyní jsme tu všichni shromážděni před Bohem a chceme slyšet vše, co ti Pán uložil." [34] A Petr se ujal slova: "Nyní skutečně vidím, že Bůh nikomu nestrání, [35] ale v každém národě je mu milý ten, kdo v něho věří a činí, co je spravedlivé. [36] To je ta zvěst, kterou Bůh poslal synům izraelským, když vyhlásil pokoj v Ježíši Kristu. On je Pánem všech. [37] Dobře víte, co se dalo po celém Judsku: Začalo to v Galileji po křtu, který kázal Jan. [38] Bůh obdařil Ježíše z Nazareta Duchem svatým a mocí, Ježíš procházel zemí, všem pomáhal a uzdravoval všechny, kteří byli v moci ďablově, neboť Bůh byl s ním. [39] A my jsme svědky všeho, co činil v zemi judské i v Jeruzalémě. Ale oni ho pověsili na kříž a zabili. [40] Bůh jej však třetího dne vzkřísil a dal mu zjevit se - [41] nikoli všemu lidu, nýbrž jen svědkům, které k tomu napřed vyvolil, totiž nám; my jsme s ním jedli a pili po jeho zmrtvýchvstání. [42] A uložil nám, abychom kázali lidu a dosvědčovali, že je to on, koho Bůh ustanovil za soudce živých i mrtvých. [43] Jemu všichni proroci vydávají svědectví, že pro jeho jméno budou odpuštěny hříchy každému, kdo v něho věří." [44] Ještě když Petr mluvil, sestoupil Duch svatý na všechny, kteří tu řeč slyšeli. [45] Bratří židovského původu, kteří přišli s Petrem, žasli, že i pohanům byl dán dar Ducha svatého. [46] Vždyť je slyšeli mluvit ve vytržení myslí a velebit Boha. Tu Petr prohlásil: [47] "Kdo může zabránit, aby byli vodou pokřtěni ti, kteří přijali Ducha svatého jako my?" [48] A dal pokyn, aby byli pokřtěni ve jménu Ježíše Krista. Potom jej pozvali, aby u nich zůstal několik dní.

Sk kapitola 11.

[1] O tom, že i pohané přijali slovo Boží, dověděli se apoštolové a bratří v Judsku. [2] Když přišel Petr do Jeruzaléma, začali mu bratří židovského původu vyčítat: [3] "Navštívil jsi neobřezané lidi a jedl s nimi!" [4] A tak jim to Petr začal po pořádku vysvětlovat: [5] "Byl jsem v městě Joppe a právě jsem se modlil, když jsem ve vytržení myslí měl vidění: Cosi se snáší dolů a podobá se to veliké plachtě, kterou spouštějí za čtyři cípy z nebe; zastavila se právě u mne. [6] Když jsem se do ní pozorně podíval, uviděl jsem tam nejrůznější zvířata i divokou zvěř, plazy a ptáky. [7] Uslyšel jsem hlas, který mi řekl: "Vstaň, Petře, zabíjej a jez!" [8] Odpověděl jsem: "To ne, Pane! Ještě nikdy nevešlo do mých úst nic, co poskvrňuje a znečišťuje." [9] Ale hlas z nebe promluvil znovu: "Co Bůh prohlásil za čisté, nepokládej za nečisté." [10] To se opakovalo třikrát a vše bylo opět vyzdvíženo do nebe. [11] A právě v tu chvíli se zastavili před domem, kde jsme bydleli, tři muži, poslaní ke mně z Cesareje. [12] Duch mi řekl, abych bez rozpaků šel s nimi. Se mnou se vydalo na cestu i těchto šest bratří a všichni jsme vstoupili do Kornéliova domu. [13] On nám vypravoval, jak se mu v jeho domě

zjevil anděl a řekl mu: „Pošli někoho do Joppe a pozvi k sobě Šimona, kterému říkají Petr.“ [14] Co on ti poví, přinese spásu tobě i tvé rodině.“ [15] Když jsem k nim začal mluvit, sestoupil na ně Duch svatý, jako už na počátku sestoupil na nás. [16] Tu jsem si vzpomněl na to, co řekl Pán: „Jan křtil vodou, ale vy budete pokřtěni Duchem svatým.“ [17] Jestliže tedy jim Bůh dal stejný dar jako nám, když uvěřili v Pána Ježíše Krista, jak jsem já v tom mohl Bohu bránit?“ - [18] Po těch slovech bratří už nic nenamítali, ale velebili Boha: „Tak i pohany povolal Bůh k pokání, aby dosáhli života!“ [19] Po smrti Štěpánově nastalo v Jeruzalémě pronásledování. Ti, kteří se odtud rozprchli, dostali se až do Fénicie, na Kypr a do Antiochie; slovo evangelia však zvěstovali jenom židům. [20] Ale někteří z nich, původem z Kypru a z Kyrény, začali po svém příchodu do Antiochie zvěstovat Pána Ježíše také pohanům. [21] Moc Boží byla s nimi, a veliké množství lidí uvěřilo a obrátilo se k Pánu. [22] Zpráva o tom se dostala k sluchu církve v Jeruzalémě a bratří poslali do Antiochie Barnabáše. [23] Když tam přišel a spatřil, co se z milosti Boží děje, měl radost a povzbuzoval všechny, aby ve svém rozhodnutí setrvali a zůstali Pánu věrní. [24] Byl to muž dobrý, plný Ducha svatého a víry; a tak bylo mnoho lidí přivedeno k Pánu. [25] Proto se Barnabáš odebral do Tarsu, aby vyhledal Saula. [26] A když ho našel, vzal ho s sebou do Antiochie. Pracovali spolu v tamější církvi po celý rok a vyučovali velké množství lidí; a právě v Antiochii byli učedníci poprvé nazváni křesťany. [27] V těch dnech přišli z Jeruzaléma do Antiochie proroci. [28] Jeden z nich, jménem Agabus, veden Duchem předpověděl, že po celém světě nastane veliký hlad. To se také stalo za císaře Klaudia. [29] Proto se učedníci rozhodli, že každý podle svých možností pomůže bratřím v Judsku. [30] Učinili to a poslali sbírku po Barnabášovi a Saulovi jeruzalémským starším.

Sk kapitola 12.

[1] V té době král Herodes krutě zasáhl proti některým bratřím. [2] Mečem dal popravit Jakuba, bratra Janova. [3] Když viděl, že si tím získal židy, rozkázal zatknout také Petra. Byly právě velikonoce. [4] Zmocnil se ho, dal ho zavázat do vězení a hlídat čtyřmi strážemi po čtyřech vojácích. Chtěl ho po velikonočních veřejně soudit. [5] Petra tedy střežili ve vězení a církve se za něj stále modlila k Bohu. [6] Noc předtím, kdy jej chtěl Herodes předvést na soud, spal Petr mezi dvěma vojáky, spoután dvěma řetězy, a stráž před dveřmi hlídaly vězení. [7] Najednou u něho stál anděl Páně a v žaláři zazářilo světlo. Anděl udeřil Petra do boku, vzbudil ho a řekl: „Rychle! Vstaň!“ A s Petrových rukou spadly řetězy. [8] Anděl mu řekl: „Opásej se a obuj se!“ Petr to udělal a anděl ho vyzval: „Vezmi si plášť a pojď za mnou.“ [9] Petr následoval tedy anděla ven z vězení, ale nebyl si jist, zda to všechno je skutečnost; myslel si, že má vidění. [10] Prošli první stráž, pak druhou, a přišli k železné bráně, která vedla do města; ta se jim sama od sebe otevřela. Vyšli ven, prošli jednou ulicí a tu mu náhle anděl zmizel. [11] Teprve nyní se Petr vzpamatoval a řekl: „Teď už vím, že Pán opravdu poslal svého anděla, vysvobodil mne z ruky Herodovy a uchránil od toho, co si přál židovský lid.“ [12] S tím vědomím šel do domu Marie, matky Jana, zvaného Marek. Tam se shromáždilo mnoho lidí a modlili se. [13] Když Petr zatloukl na domovní dveře, přišla služka jménem Rodé, aby se zeptala, kdo to je. [14] Tu poznala Petrův hlas, ale samou radostí hned neotevřela a běžela dovnitř oznámit, že Petr stojí před dveřmi. [15] Ale oni jí řekli: „Ty ses zbláznila!“ Ona však trvala na tom, že je to pravda. Řekli jí: „Tak to musí být jeho duch!“ [16] Ale Petr stále tloukl. Šli tedy otevřít a užasli, když ho spatřili. [17] Pokynul jim rukou, aby je uklidnil, a vypravoval jim, jak ho Pán vyvedl z vězení; nakonec jim řekl: „Povězte to Jakobovi a ostatním bratřím.“ Pak odešel z města. [18] Ráno se strhl mezi vojáky nemalý poplach, kam se Petr poděl. [19] Herodes dal po něm pátrat, ale Petr nebyl k nalezení. Po výslechu tedy dal popravit strážce; potom opustil Judsko, odebral se do Cesareje a nějaký čas tam zůstal. [20] Herodes byl tehdy velmi rozezlen na Tyrské a Sidonské. Jejich zástupci se však společně k němu dostavili; podplatili králova komorníka Blasta a požádali o smír, protože jejich země byla zásobována potravinami z Herodova království. [21] Ve stanovený den zasedl Herodes v královském rouchu na trůn a pronesl k nim řeč; [22] lid začal provolávat: „To mluví bůh, ne člověk!“ [23] A tu jej postihl anděl Páně za to, že si přivlastnil čest, patřící jen Bohu: zemřel rozežrán červy. [24] Ale slovo Páně se šířit nepřestalo. [25] Když Barnabáš a Saul splnili své poslání, vrátili se z Jeruzaléma do Antiochie a vzali s sebou Jana zvaného Marek.

Sk kapitola 13.

[1] V Antiochii byli v církvi proroci a učitelé: Barnabáš, Simeon zvaný Černý, Lucius z Kyrény, Manahem, který býval druhem tetrarchy Heroda, a Saul. [2] Když konali bohoslužbu Pánu a postili se, řekl Duch svatý: „Oddělte mi Barnabáše a Saula k dílu, k němuž jsem je povolal.“ [3] A tak po modlitbách a postu na ně vložili ruce a vyslali je k dílu. [4] Posláni tedy Duchem svatým, odešli Barnabáš a Saul do Seleukie a odtud se plavili na Kypr. [5] Když dopluli do Salaminy, zvěstovali tu slovo Boží v židovských synagógách. Měli s sebou i Jana jako pomocníka. [6] Pak prošli celým ostrovem až do Páfu. Tam se setkali s jakýmsi židovským kouzelníkem, který se vydával za proroka; říkali mu Barjesus. [7] Byl u dvora místodržitele Sergia Paula, muže vzdělaného. Ten k sobě povolal Barnabáše a Saula, protože chtěl slyšet Boží slovo. [8] Ale Elymas, ten kouzelník - tak se totiž vykládá jeho jméno - vystoupil proti nim a snažil se odvrátit místodržitele od víry. [9] V tu chvíli Saul, kterému říkali také Pavel, byl naplněn Duchem svatým, upřel na Elymase zrak a řekl: [10] „Ty svůdce všeho schopný, synu dáblův, nepříteli Boží spravedlnosti, kdy už přestaneš podvracet přímé cesty Páně? [11] Nyní na tebe dopadne Boží trest: Oslepneš a neuzříš sluneční světlo, dokud se nad tebou Bůh neslituje.“ Tu Elymase náhle obestřela mrákota a tma, tápal kolem sebe a hledal, kdo by ho vedl za ruku. [12] Když místodržitel uviděl, co se stalo, uvěřil, pln údivu nad učením Páně. [13] Z Páfu se Pavel se svými průvodci plavil do Perge v Pamfylii. Ale Jan se od nich oddělil a vrátil se do Jeruzaléma. [14] Přes Perge šli dál do Pisidské Antiochie. Když nastala sobota, vešli do synagógy a posadili se. [15] Po čtení ze Zákona a Proroků vybědli je představení synagógy: „Bratří, máte-li slovo povzbuzení, promluvte k lidu.“ [16] Tu povstal Pavel, pokynul rukou a řekl: „Muži izraelské a s nimi vy, kteří ctíte jediného Boha, slyšte mne! [17] Bůh tohoto izraelského lidu si vyvolil naše praotce, učinil z nich za jejich pobytu v Egyptě silný národ a vyvedl je odtud svou velkou mocí. [18] Celých čtyřicet let trpělivě snášel jejich chování na poušti, [19] a když vyhledal sedm národů v kanaánské zemi, dal ji v úděl svému lidu. [20] To trvalo asi čtyři sta padesát let. Potom jim dával soudce až do proroka Samuele. [21] Pak chtěli krále, a Bůh jim dal Saula, syna Kíšova, z pokolení Benjamínova, který jim vládl čtyřicet let. [22] Ale zbavil ho moci a povolal jim za krále Davida, o němž vydal svědectví: „V Davidovi, synu Isajovu, jsem našel muže, jakého jsem měl na mysli. On splní vše, co chci.“ [23] A z Davidova potomstva dal Bůh Izraeli podle svého slibu Spasitele Ježíše. [24] Před jeho vystoupením kázal Jan všemu izraelskému lidu, aby se odvrátil od svých hříchů a dali se pokřtít. [25] Když Jan končil své poslání, řekl: „Já nejsem ten, za koho mě pokládáte. Za mnou přichází někdo, jemuž nejsem hoden rozvázat řemínek na jeho nohou.“ [26] Bratří z rodu Abrahamova i vy, kteří s nimi ctíte jediného Boha, nám bylo posláno toto slovo spásy. [27] Ale obyvatelé Jeruzaléma a jejich vůdcové Spasitele nepoznali, odsoudili ho, a tak naplnili slova proroků, která se čtou každou sobotu. [28] Ačkoli na něm nenalezli žádný důvod pro trest smrti, vymohli si na Pilátovi, aby ho dal popravit. [29] Když udělal všechno přesně tak, jak to bylo o něm v Písmu napsáno, sňali jej z kříže a položili do hrobu. [30] Ale Bůh ho vzkřísil z mrtvých [31] a on se po mnoho dní zjevoval těm, kteří s ním přišli z Galileje do Jeruzaléma; ti jsou nyní jeho svědky před lidem. [32] My vám přinášíme radostnou

zprávu, že slib, daný našim praotcům, [33] splnil Bůh nám, jejich dětem, a vzkřísil Ježíše; vždyť je o něm psáno v druhém Žalmu: "Ty jsi můj Syn, já jsem tě dnes zplodil." [34] To, že jej vzkřísí z mrtvých, takže se už nepromění v prach, slíbil těmito slovy: "Věrně vám splním zaslíbení, která jsem dal Davidovi." [35] A pak na jiném místě říká: "Nedopustíš, aby se tvůj Svatý rozpadl v prach." [36] David sloužil Bohu za svého života, potom podle jeho vůle zemřel, byl uložen k svým předkům a rozpadl se v prach. [37] Ten však, kterého Bůh vzkřísil, se neobrátí v prach. [38] Budiž vám tedy známo, bratří, že skrze něho se vám zvěstuje odpuštění všech hříchů, a to i těch, jichž vás nemohl zprostit Mojžíšův zákon. [39] Ale v něm je ospravedlněn každý, kdo věří. [40] Střeďte se proto, aby vás nepostihlo, o čem se mluví v Prorocích: [41] "Vy, kteří mnou pohrdáte, otevřete oči, zděste se a dejte se na útěk, protože já učiním ve vašich dnech něco, čemu nikdy neuvěříte, když vám to bude někdo vypravovat." [42] Když Pavel a Barnabáš vycházeli ze synagógy, všichni je prosili, aby k nim o tom všem znovu promluvili příští sobotu. [43] Shromáždění se rozcházelo a mnoho židů i obrácených pohanů, kteří ctíli jediného Boha, doprovázelo Pavla a Barnabáše; ti s nimi rozmlouvali a povzbuzovali je, aby se drželi Boží milosti. [44] Příští sobotu přišlo skoro celé město slyšet Boží slovo. [45] Když židé viděli tolik lidí, naplnila je závist a začali Pavlovým slovům odporovat a rouhat se. [46] Ale Pavel a Barnabáš směle prohlásili: "Vám židům mělo být slovo Boží zvěstováno nejprve. Protože je odmítáte, a tak sami sebe odsuzujete k ztrátě věčného života, obracíme se k pohanům. [47] Vždyť Pán nám přikázal: "Ustanovil jsem tě, abys byl světlem pohanům a nesl spásu až na sám konec země." [48] Když to pohané uslyšeli, radovali se a velebili slovo Páně; ti pak, kteří byli vyvoleni k věčnému životu, uvěřili. [49] A slovo Páně se šířilo po celé krajině. [50] Ale židé pobouřili vznešené ženy, které také ctily jediného Boha, pobouřili i přední muže toho města, podnikli tím proti Pavlovi a Barnabášovi nepřátelství a vyhnali je ze svého kraje. [51] Oni na svědectví proti nim setřásli prach s nohou a odešli do Ikonie. [52] Ale učedníci byli naplnění radostí a Duchem svatým.

Sk kapitola 14.

[1] Totéž se stalo v Ikonii: Pavel a Barnabáš vešli do židovské synagógy a mluvili tak mocně, že uvěřilo mnoho Židů i Řeků. [2] Avšak ti židé, kteří neuvěřili, pobouřili pohany a vyvolali jejich nenávisť proti bratřím. [3] Přesto tam Pavel a Barnabáš dost dlouho zůstali a přes všechny překážky mluvili o Pánu; a Pán dosvědčoval svou milost tím, že jim dával moc konat znamení a zázraky. [4] Obyvatelstvo města se rozdělilo: jedni byli při židech, druzí při apoštolech. [5] Pohané i židé se svými představiteli se chystali apoštoly ztýrat a ukamenovat. [6] Ti se o tom dověděli a uprchli do lykaonských měst Lystry a Derbe i okolí. [7] Ani tu nepřestali kázat evangelium. [8] V Lystře žil jeden člověk, který měl ochrnuté nohy; byl chromý od narození a nikdy nechodil. [9] Ten poslouchal Pavlovo kázání. Pavel se na něho upřeně podíval, a když viděl, že věří v Boží pomoc, [10] řekl mocným hlasem: "Postav se zpřímá na nohy!" A on vyskočil a chodil. [11] Když zástupy viděly, co Pavel učinil, provolávaly lykaonsky: "To k nám sestoupili bohové v lidské podobě!" [12] Barnabášovi začali říkat Zeus, Pavlovi pak Hermes, poněvadž to byl především on, kdo mluvil. [13] Dokonce kněz Diova chrámu před hradbami dal přivést k bráně ověšené býky a chtěl je s lidmi apoštolům obětovat. [14] Když se to Barnabáš a Pavel doslechli, roztrhli svůj oděv, vběhli do zástupu mezi lidi [15] a volali: "Co to děláte? Vždyť i my jsme smrtelní lidé jako vy. Zvěstujeme vám, abyste se od těchto marných věcí obrátili k živému Bohu, který učinil nebe, zemi, moře a všechno, co je v nich. [16] Tento Bůh sice v minulosti nechával pohanské národy žít, jak chtěly, [17] avšak nepřestal dosvědčovat sám sebe tím, že jim prokazoval dobro: dával vám s nebe déšť i úrodu v pravý čas, sytil vás pokrmem a naplňoval radostí." [18] Takovou řeč si jim jen s námahou podařilo zadržet zástupy, aby jim nezačaly obětovat. [19] Tu se tam objevili Židé z Antiochie a Ikonie, strhli lidi na svou stranu a začali Pavla kamenovat. Když mysleli, že je mrtev, vyvlekli ho z města. [20] Ale učedníci ho obstoupili a on vstal a vrátil se do města. Druhého dne pak odešel s Barnabášem do Derbe. [21] I v tomto městě kázali evangelium a získali mnoho učedníků. [22] Všude tam posilovali učedníky a povzbuzovali je, aby vytrvali ve víře; říkali jim: "Musíme projít mnohým utrpením, než vejdemo do Božího království." [23] V každé té církvi ustanovili starší a v modlitbách a postech světili učedníky Pánu, v kterého uvěřili. [24] Pak prošli Pisidií, dostali se do Pamfylie [25] a tam kázali v městě Perge. Potom se odebrali do Attalie [26] a odpluli do Antiochie v Sýrii, odkud před časem svěření Boží milosti vyšli k dílu, které právě teď dokončili. [27] Po svém návratu shromáždili církev a vypravovali, co všechno skrze ně Bůh učinil a jak i pohanům otevřel dveře víry. [28] A zůstali tam s učedníky delší dobu.

Sk kapitola 15.

[1] Tu přišli do Antiochie někteří lidé z Judska a začali bratry učit: "Nepřijmete-li obřizku, jak to předpisuje Mojžíšův zákon, nemůžete být spaseni." [2] Pavel a Barnabáš s tím nesouhlasili a dostali se s nimi do sporu; proto bylo rozhodnuto, aby ti dva a ještě někteří jiní z Antiochie šli do Jeruzaléma a předložili tuto otázku apoštolům a starším. [3] Církev je tedy vyslala na cestu a oni šli přes Fénicii a Samařsko a všude k veliké radosti bratří vyprávěli, jak se i pohané obracejí k víře. [4] Když přišli do Jeruzaléma, byli přijati církví, apoštoly a staršími a vypravovali jim, jak je Bůh ve všem vedl. [5] Tu povstali někteří bratří z farizeů a prohlásili: "Pohané musí přijmout obřizku a musí se jim nařídít, aby zachovávali Mojžíšův zákon." [6] Apoštolové a starší se tedy sešli, aby celou tu věc uvážili. [7] Když došlo k velké rozepři, povstal Petr a promluvil k nim: "Dobře víte, bratří, že si mě Bůh hned na začátku mezi vámi vyvolil, aby ode mne pohané uslyšeli slovo evangelia a uvěřili. [8] A sám Bůh, jenž zná lidská srdce, se za ně postavil: Dal jim Ducha svatého tak jako nám [9] a neucínil žádného rozdílu mezi námi a jimi, protože jejich srdce očistil vírou. [10] Proč tedy nyní pokoušíte Boha a chcete vložit na učedníky břemeno, které nemohli nést ani naši otcové ani my! [11] Věříme přece, že jsme stejně jako oni spaseni milostí Pána Ježíše." [12] A když Barnabáš a Pavel začali vypravovat, jaká znamení a divy činil Bůh skrze ně mezi pohany, všichni ve shromáždění zmlkli a poslouchali. [13] Když domluvili, ujal se slova Jakub a řekl: "Bratří, slyšte mne! [14] Šimon vypravoval, jak Bůh poprvé projevil pohanům svou milost a povolal si z nich svůj lid. [15] S tím se shodují slova proroků, neboť je psáno: [16] "Navrátím se zase a znovu postavím Davidův zbořený dům, z jeho trosek jej opět vystavím a zbuduji, jako byl dřív, [17] aby také ostatní lidé hledali Pána, všechny národy, které jsem přijal za své. To praví Pán, [18] který to oznámil už před věky." [19] Proto já soudím, abychom nedělali potíže pohanům, kteří se obracejí k Bohu, [20] ale jen jim napsali, aby se vyhýbali všemu, co přišlo do styku s pohanskou bohoslužbou, aby nežili ve smilstvu, aby nejedli maso zvířat, která nebyla zbavena krve, a aby nepožívali krev. [21] Vždyť Mojžíš má odedávna po městech své kazatele, kteří čtou jeho Zákon v synagógách každou sobotu." [22] Tu se apoštolové a starší za souhlasu celé církve rozhodli, že ze svého středu vyvolí dva muže a pošlou je s Pavlem a Barnabášem do Antiochie. Byli to Juda, kterému říkali Barsabáš, a Silas, přední muži mezi bratřimi. [23] Po nich poslali tento dopis: "My, apoštolové a starší, vaši bratří, posíláme pozdrav vám, svým bratřím v Antiochii, Sýrii a Kilikii, kteří jste dříve byli pohany. [24] Dověděli jsme se, že vás někteří lidé od nás zneklidnili a zmátli svými slovy, ačkoliv jsme jim k tomu nedali žádný pokyn. [25] Proto jsme se jednomyslně rozhodli, že zvolíme dva muže a pošleme je k vám s našimi milými bratry Barnabášem a Pavlem, [26] kteří ve službě našeho Pána Ježíše Krista nasadili svůj život. [27] Posíláme k vám tedy Judu a Silase, kteří vám to vše sami potvrdí. [28] Toto jest rozhodnutí Ducha svatého i naše: Nikdo ať vás nezatěžuje jinými povinnostmi než těmi, které jsou naprosto nutné: [29]

Zdržujte se všeho, co bylo obětováno modlám, také krve, pak masa zvířat, která nebyla zbavena krve, a konečně smilstva. Jxestliže se toho všeho vyvarujete, budete jednat správně. Buďte zdraví." [30] Pak se pověření bratří odebrali do Antiochie. Tam všechny shromáždili a odevzdali jim dopis. [31] Když jej bratří přečetli, velmi se zaradovali, protože je uklidnil. [32] Také Juda a Silas bratry velmi povzbudili a posílili svými slovy; vždyť i oni byli proroci. [33] Zůstali tam nějakou dobu; pak je bratří s přáním pokoje propustili a oni se vrátili zpět. [34] Pavel a Barnabáš zůstali ještě v Antiochii a s mnoha jinými tam učili a zvěštovali slovo Páně. [35] Po nějaké době řekl Pavel Barnabášovi: "Navštivme opět naše bratry ve všech městech, kde jsme kázali slovo Páně, a podívejme se, jak se jim daří." [36] Barnabáš chtěl s sebou vzít také Jana Marka. [37] Pavel však nepokládal za správné vzít ho s sebou, poněvadž je opustil v Pamfylii a v práci s nimi nepokračoval. [38] Vznikla z toho taková neshoda, že se spolu rozešli: Barnabáš vzal s sebou Marka a plavil se na Kypr, [39] Pavel si vybral za spolupracovníka Silase, a když ho bratří poručili milosti Páně, vydal se i on na cestu. [40] Procházel Sýrii a Kilikii a všude posiloval církev.

Sk kapitola 16.

[1] Tak se Pavel dostal také do Derbe a do Lystry. Tam byl jeden učedník jménem Timoteus; jeho matka byla Židovka, která uvěřila v Krista, ale jeho otec byl pohan. [2] Bratří v Lystry a v Ikoniu o něm vydávali dobré svědectví, [3] a Pavel ho chtěl vzít s sebou. Z ohledu na tamější Židy jej dal obřezat: všichni totiž věděli, že jeho otec byl pohan. [4] Ve všech městech, jimiž procházeli, předávali závazná ustanovení, na nichž se usnesli apoštolové a starší v Jeruzalémě. [5] A tak se církev upevňovala ve víře a počet bratří rostl každým dnem. [6] Poněvadž jim Duch svatý zabránil zvěstovat Slovo v provincii Asii, procházeli Frygií a krajinou galatskou. [7] Když přišli až k Mysii, pokoušeli se dostat do Bithynie, ale Duch Ježíšův jim to nedovolil. [8] Prošli tedy Mysii a přišli k moři do Troady. [9] Tam měl Pavel v noci vidění: Stanul před ním jakýsi Makedonec a velmi ho prosil: "Přeplov se do Makedonie a pomoz nám!" [10] Po tomto Pavlově vidění jsme se bez váhání chystali na cestu do Makedonie, protože jsme usoudili, že nás volá Bůh, abychom tam kázali evangelium. [11] Vypluli jsme tedy z Troady a plavili se přímo na ostrov Samothráké a druhého dne do makedonské Neapole. [12] Odtud jsme šli do Filip, které jsou nejvýznamnějším městem té části Makedonie a římskou kolonií. V tomto městě jsme strávili několik dní. [13] V sobotu jsme vyšli za bránu k řece, protože jsme se domnívali, že tam bude modlitebna; posadili jsme se a mluvili k ženám, které se tam sešly. [14] Poslouchala nás i jedna žena jménem Lydie, obchodnice s purpurem z města Thyatir, která věřila v jediného Boha. Pán jí otevřel srdce, aby přijala, co Pavel zvěštoval. [15] Když byla ona a všichni z jejího domu pokřtěni, obrátila se na nás s prosbou: "Jste-li přesvědčeni, že jsem uvěřila v Pána, vejděte do mého domu a buďte mými hosty"; a my jsme její naléhavé pozvání přijali. [16] Když jsme šli jednou do modlitebny, potkala nás mladá otrokyně, která měla věšteckého ducha a předpovídáním budoucnosti přinášela svým pánům značný zisk. [17] Chodila za Pavlem a za námi a stále volala: "Toto jsou služebníci nejvyššího Boha. Zvěstují vám cestu ke spáse." [18] A to dělala po mnoho dní. Pavlovi to bylo proti mysli, obrátil se proto na toho ducha a řekl: "Ve jménu Ježíše Krista ti přikazuji, abys z ní vyšel!" A v tu chvíli ji ten zlý duch opustil. [19] Když si její páni uvědomili, že tím přišli o svůj zisk, uchopili Pavla a Silase a vlekli je na náměstí před městskou správou. [20] Tam je předvedli před soudce a řekli: "Tito lidé pobuřují naše město. Jsou to Židé [21] a rozšiřují zvyky, které my jako Římané nemůžeme uznat, nebo se dokonce podle nich řídit." [22] Také dav se obrátil proti nim a soudcové z nich dali strhat šaty a rozkázali je zbičovat. [23] Když je důkladně zbičovali, zavřeli je do vězení a žaláříkovi poručili, aby je dobře hlídal. [24] On je podle toho rozkazu zavřel do nejbezpečnější cely a pro jistotu jim dal nohy do klády. [25] Kolem půlnoci se Pavel a Silas modlili a zpěvem oslavovali Boha; ostatní vězňové je poslouchali. [26] Tu náhle nastalo veliké zemětřesení a celé vězení se otřásl až do základů. Rázem se otevřely všechny dveře a všem vězňům spadla pouta. [27] Když se žalářík probudil a uviděl, že jsou všechny dveře vězení otevřené, vytasil meč a chtěl se zabít, protože myslel, že mu vězňové uprchli. [28] Ale Pavel hlasitě vykřikl: "Nedělej to! Jsme tu všichni!" [29] Tu žalářík rozkázal, aby mu přinesli světlo, vběhl dovnitř a pln strachu padl před Pavlem a Silasem na kolena. [30] Pak je vyvedl ven a řekl: "Bohové a páni, co mám dělat, abych byl zachráněn?" [31] Oni mu řekli: "Věř v Pána Ježíše, a budeš spasen ty i všichni, kdo jsou v tvém domě." [32] A začali jemu i všem v jeho domácnosti zvěstovat slovo Boží. [33] Ještě v tu noční chvíli se jich ujal, očistil jim rány a hned se dal se všemi svými lidmi pokřtít. [34] Pak je zavedl do svého domu, pozval je ke stolu a s celou rodinou se radoval, že uvěřili v Boha. [35] Druhého dne ráno poslali soudcové ozbrojenou stráž s rozkazem: "Propust' ty muže!" [36] Žalářík oznámil tento rozkaz Pavlovi: "Soudcové nařídili, abyste byli propuštěni. Od této chvíle jste svobodni a v pokoji odejděte." [37] Ale Pavel řekl: "Nás, římské občany, veřejně a bez soudu zbili a zavřeli do vězení. A teď se nás chtějí ve vsí tichosti zbavit? To ne! Ať sem sami přijdou a propustí nás!" [38] Stráž to oznámila soudcům. A ti, když uslyšeli, že Pavel a Silas jsou římský občané, [39] ulekli se a přišli za nimi; omluvili se, vyvedli je z vězení a prosili, aby opustili město. [40] Pavel a Silas vyšli z vězení a šli k Lydii. Tam se shledali s bratřími, povzbudili je a odešli z Filip.

Sk kapitola 17.

[1] Dali se cestou, která vede přes města Amfipolis a Apollonii a přišli do Tesaloniky, kde měli Židé synagógu. [2] Pavel jako obvykle přišel do jejich shromáždění a po tři soboty k nim mluvil, [3] vykládal Písmo a dokazoval, že Mesiáš musel trpět a vstát z mrtvých. "A ten Mesiáš", řekl Pavel, "je Ježíš, kterého já vám zvěstuji." [4] Někteří z nich se tím dali přesvědčit a připojili se k Pavlovi a Silasovi, také velmi mnoho Řeků, kteří už ctili jediného Boha, a nemálo žen z významných rodin. [5] To však naplnilo Židy hněvem a závistí. S pomocí několika ničemných lidí z ulice vyvolali sročení davu a tak pobouřili celé město. Pak napadli Jásonův dům a chtěli Pavla a Silase postavit před shromáždění. [6] Když je nenalezli, vlekli Jásona a několik bratří k představeným města a křičeli: "Ti, kteří pobouřili celý svět, přišli i k nám, a Jáson je přijal do svého domu! [7] Ti všichni porušují císařova nařízení, protože tvrdí, že pravým králem je Ježíš." [8] Tato slova poděsila všechny lid i představené města, [9] ale když Jáson a ostatní zaplatili záruku, byli propuštěni. [10] A hned té noci vypravili bratří Pavla a Silase do Beroje. Když tam přišli, odebrali se do židovské synagógy. [11] Židé v Beroji byli přístupnější než v Tesalonice: Přijali evangelium s velikou dychtivostí a každý den zkoumali v Písmu, zdali je to tak, jak zvěstuje Pavel. [12] A tak mnozí z nich uvěřili a s nimi nemálo Řeků, vznešených žen i mužů. [13] Jakmile se však Židé v Tesalonice dověděli, že Pavel káže slovo Boží i v Beroji, vypravili se tam a začali podněcovat a pobuřovat lidi. [14] Tu bratří hned vypravili Pavla z Beroje směrem k moři, ale Silas a Timoteus ve městě zůstali. [15] Ti, kteří Pavla doprovázeli, šli s ním až do Athén a odtud se vrátili s jeho vzkazem, aby k němu Silas a Timoteus co nejdříve přišli. [16] Zatím na ně Pavel v Athénách čekal; když shledal, kolik modlářství je v tom městě, velmi ho to znepokojovalo. [17] Proto mluvil v synagóze se Židy a s pohany, kteří uvěřili v jediného Boha; a každý den hovořil i na náměstí s lidmi, kteří tam právě byli. [18] Rozmlouvali s ním i někteří epikurejští a stoicí filozofové. Jedni se ptali: "Co nám to chce ten nedovzdělanec vykládat?" Druzí říkali: "Zdá se, že nás chce získat pro cizí božstva." Tak soudili, protože Pavel kázal o Ježíšovi a o zmrtvýchvstání. [19] Pak ho vzali s sebou, dovedli na Areopag a tam mu položili otázku: "Rádi bychom se dověděli, jaké je to tvé nové učení, které šíříš. [20] Vždyť to, co nám vykládáš, zní velice podivně. Chceme se tedy dovědět, co to je." [21] Všichni Athéňané i

cizinci, kteří tam pobývají, ničemu totiž nevěnují tolik času jako tomu, že vykládají a poslouchají něco nového. [22] Pavel se tedy postavil doprostřed shromáždění na Areopagu a promluvil: "Athéňané, vidím, že jste v uctívání bohů velice horliví. [23] Když jsem procházel vašimi posvátnými místy a prohlížel si je, našel jsem i oltář s nápisem: "Neznámému bohu". Koho takto uctíváte, a ještě neznáte, toho vám zvěstuji: [24] Bůh, který učinil svět a všechno, co je v něm, ten je pánem nebe i země, a nebydlí v chrámech, které lidé vystavěli, [25] ani si nedává od lidí sloužit, jako by byl na nich závislý; vždyť je to on sám, který všemu dává život, dech i všechno ostatní. [26] On stvořil z jednoho člověka všechno lidstvo, aby přebývalo na povrchu země, určil pevná roční údobí i hranice lidských sídel. [27] Bůh to učinil proto, aby jej lidé hledali, zda by se ho snad nějakým způsobem mohli dopátrat a tak jej nalézt, a přece není od nikoho z nás daleko. [28] "Neboť v něm žijeme, pohybujeme se, jsme", jak to říkají i někteří z vašich básníků: "Vždyť jsme jeho děti." [29] Jsme-li tedy Božími dětmi, nemůžeme si myslet, že božstvo se podobá něčemu, co bylo vyrobeno ze zlata, stříbra nebo z kamene lidskou zručností a důmyslem. [30] Bůh však promínil lidem dobu, kdy to ještě nemohli pochopit, a nyní zvěstuje všem, ať jsou kdekoliv, aby této neznalosti litovali a obrátili se k němu. [31] Neboť ustanovil den, v němž bude spravedlivě soudit celý svět skrze muže, kterého k tomu určil. Všem lidem o tom poskytl důkaz, když jej vzkřísil z mrtvých." [32] Jakmile uslyšeli o vzkříšení z mrtvých, jedni se mu začali smát a druhí řekli: "Rádi si tě poslechneme, ale až někdy jindy." [33] A tak Pavel od nich odešel. [34] Někteří se však k němu připojili a uvěřili; mezi nimi byl i Dionysios z Areopagu, žena jménem Damaris a s nimi ještě jiní.

Sk kapitola 18.

[1] Potom odešel Pavel z Athén a přišel do Korintu. [2] Tam se setkal s jedním Židem, který se jmenoval Akvila a pocházel z Pontu. Nedávno přišel se svou manželkou Priscillou z Itálie, protože císař Klaudius vydal rozkaz, aby všichni Židé opustili Řím. Pavel se s nimi sblížil, [3] zůstal u nich a pracoval s nimi, poněvadž měli stejné řemeslo - dělali stany. [4] Každou sobotu mluvil v synagóze a snažil se získat židy i pohany. [5] A když přišli z Makedonie Silas a Timoteus, věnoval se Pavel zcela kázání a dokazoval židům, že Ježíš je zaslíbený Mesiáš. [6] Židé se však proti Pavlovi postavili a rouhali se. Proto se vrátil pryč ze svého roucha a řekl: "Vy sami jste odpovědní za svou záhubu. Já jsem vůči vám bez viny a od této chvíle se obrátím k pohanům." [7] Odešel ze synagógy a působil v sousedním domě Tita Justa, pohana, který uvěřil v Hospodina. [8] Představený synagógy Krispus a všichni, kteří byli v jeho domě, uvěřili Pánu; také mnozí z Korint'ánů, kteří Pavla poslouchali, uvěřili a dali se pokřtít. [9] Jedné noci měl Pavel vidění, v němž mu Pán řekl: "Neboj se! Mluv a nemlč, [10] protože já jsem s tebou a nikdo ti neublíží. Mnozí v tomto městě patří k mému lidu." [11] A tak tam Pavel zůstal jeden a půl roku a učil je Božímu slovu. [12] Když byl Gallio místodržitelem v Achaji, vystoupili Židé společně proti Pavlovi, přivedli ho na soud [13] a takto ho obžalovali: "Tento člověk přemlouvá lidi, aby uctívali Boha v rozporu se zákonem." [14] Když se už Pavel chtěl hájit, řekl Gallio Židům: "Kdyby šlo o nějaký přečin nebo dokonce zločin, náležitě bych vás, Židé, vyslechl. [15] Poněvadž se to však týká sporů o slova či nějaká jména a váš vlastní zákon, vyřídíte si to sami mezi sebou. Tím se já jako soudce zabývat nebudu." [16] A dal rozkaz, aby je vyvedli ze soudní síně. [17] Tu se všichni chopili představeného synagógy Sosthena a bili ho přímo před zraky soudce; ale Gallio tomu nevěnoval pozornost. [18] Pavel zůstal v Korintě ještě mnoho dní, pak se s bratřími rozloučil a odplul s Priscillou a jejím mužem Akvilou do Syrie. Protože učinil slib, dal si v Kenchrejích ostříhat vlasy. [19] Dostali se do Efezu, kde oba manželé už zůstali. Pavel tam šel do synagógy a hovořil se Židy. [20] Ačkoli ho žádali, aby s nimi zůstal delší dobu, on jejich pozvání nepřijal, rozloučil se s nimi a řekl: [21] "Já se k vám vrátím, bude-li Bůh chtít." Pak odplul z Efezu [22] do Cesareje a odtud se vydal do Jeruzaléma, aby pozdravil církev. Potom odešel do Syrské Antiochie. [23] Když tam pobýl nějaký čas, vydal se znovu na cestu. Procházel galatskou krajinou a Frygií a posiloval tam všechny učedníky. [24] Mezitím přišel do Efezu Žid jménem Apollos, původem z Alexandrie, muž vzdělaný a výmluvný, který dovedl přesvědčivě vykládat svaté Písmo. [25] Byl už poučen o cestě Páně, mluvil s velkým nadšením a učil přesně o Ježíšovi, ale znal jenom křest Janův. [26] Začal neohroženě vystupovat v synagóze. Když ho uslyšeli Priscilla a Akvila, vzali ho k sobě a ještě důkladněji mu vyložili Boží cestu. [27] Bratří ho také povzbudili v jeho úmyslu vypravit se do Achaje a napsali tamějším učedníkům doporučující dopis. Když tam Apollos přišel, z milosti Boží velmi prospěl těm, kteří uvěřili. [28] Ve veřejných rozhovorech překonával židy přesvědčivými důkazy z Písem, že Mesiáš je Ježíš.

Sk kapitola 19.

[1] Zatímco byl Apollos v Korintě, prošel Pavel hornatým vnitrozemím a přišel do Efezu; tam se setkal s nějakými učedníky. [2] Zeptal se jich: "Když jste uvěřili, přijali jste Ducha svatého?" Odpověděli mu: "Vůbec jsme neslyšeli, že je seslán Duch svatý." [3] Pavel řekl: "Jakým křtem jste tedy byli pokřtěni?" Oni řekli: "Křtem Janovým." [4] Tu jim Pavel prohlásil: "Jan křtil ty, kteří se odvrátili od svých hříchů, a vybízel lid, aby uvěřili v toho, který přijde po něm - v Ježíše." [5] Když to uslyšeli, dali se pokřtít ve jméno Pána Ježíše. [6] Jakmile na ně Pavel vložil ruce, sestoupil na ně Duch svatý a oni mluvili v prorockém vytržení. [7] Těch mužů bylo asi dvanáct. [8] V synagóze pak Pavel neohroženě působil po tři měsíce; rozmlouval s lidmi a přesvědčoval je o království Božím. [9] Protože však někteří tvrdšíjně trvali na svém a nedali se přesvědčit, ba dokonce cestu Páně přede všemi tupili, oddělil se Pavel od nich, odvedl s sebou i učedníky a začal denně mluvit v přednáškové síni filozofa jménem Tyrannos. [10] To trvalo dva roky, takže všichni obyvatelé provincie Asie mohli slyšet slovo Páně, židé i pohané. [11] Bůh konal skrze Pavla neobvyklé mocné činy. [12] Lidé dokonce odnášeli k nemocným šátky a zástěry, kterých se dotkl, a zlí duchové je opouštěli. [13] Také někteří židovští zaříkávači, kteří cestovali od města k městu, pokusili se užívat ke svému zaklínání jména Pána Ježíše. Nad těmi, kteří byli posedlí zlými duchy, říkali: "Zaklínáme vás Ježíšem, kterého káže Pavel." [14] Tak to dělalo sedm synů Skévy, prý židovského velekněze. [15] Ale zlý duch jim řekl: "Ježíše znám a o Pavlovi vím. Ale kdo jste vy?" [16] Tu člověk, v kterém byl ten zlý duch, se na ně vrhl, všechny je přemohl a tak je zřídil, že z toho domu utekli nazí a plní ran. [17] To se rozhlásilo mezi všemi židy i pohany, kteří žili v Efezu; na všechny padla bázeň a jméno Pána Ježíše bylo ve velké úctě. [18] Přicházeli i mnozí z těch, kteří uvěřili, a přede všemi vyznávali, že také oni dříve používali zaklínání. [19] Nemálo pak těch, kteří se zabývali magií, přinesli své knihy a přede všemi je spálili. Jejich cena se odhadovala na padesát tisíc stříbrných. [20] A tak mocí Páně rostlo a rozmáhalo se jeho slovo. [21] Po těchto událostech se Pavel veden Duchem svatým rozhodl, že půjde přes Makedonii a Achaju do Jeruzaléma. Řekl: "Zůstanu tam nějaký čas, a potom musím také do Říma." [22] Poslal do Makedonie dva ze svých pomocníků, Timotea a Erasta, a sám se ještě nějaký čas zdržel v Asii. [23] V té době došlo k velikému pobouření kvůli tomu učením. [24] Některým Demetrios, zlatník a výrobce stříbrných napodobenin Artemidina chrámu, který poskytoval značný výdělek řemeslníkům, [25] svolal je i ostatní, kteří dělali podobné věci, a řekl jim: [26] "Mužové, víte, že z této práce máme blahobyt, a vidíte a slyšíte, že tenhle Pavel přemluvil a svedl mnoho lidí nejen z Efezu, nýbrž skoro z celé provincie. Říká, že bohové udělaní lidskýma rukama nejsou žádní bohové. [27] Je nebezpečí, že nejen náš obor ztratí vážnost, nýbrž i chrám veliké bohyně Artemidy nebude považován za nic, a začne upadat sláva té, kterou uctívá naše provincie i celý svět." [28] Když to uslyšeli, velmi se rozzlobili a začali křičet: "Veliká je efezská Artemis!" [29] Pobouření se rozšířilo na celé

město. Lidé se hromadně hnali do divadla a vlekli s sebou Makedonce Gaia a Aristarcha, Pavlovy průvodce na cestách. [30] Pavel chtěl jít do shromáždění lidu, ale učedníci mu v tom zabránili. [31] Také někteří vysocí úředníci provincie, kteří mu byli nakloněni, mu vzkázali, aby se tam neodvažoval. [32] Každý křičel něco jiného, neboť v shromáždění byl zmatek a většina nevěděla, proč se vůbec sešli. [33] Židé postrčili dopředu Alexandra a zástup ho nechal vystoupit. Alexandr zamával rukou a chtěl pronést před lidem obhajobu. [34] Když však poznali, že je to Žid, všichni jedním hlasem křičeli asi dvě hodiny: "Veliká je efezská Artemis!" [35] Teprve městský tajemník uklidnil zástup a řekl: "Efezané, kterýpak člověk by nevěděl, že město Efez je strážcem chrámu velké Artemidy a jejího obrazu seslaného z nebe! [36] Protože o tom nemůže být pochyb, musíte zachovat klid a nedělat nic ukvapeného. [37] Přivedli jste tyto lidi, ale oni se nedopustili ani svatokrádeže, ani netupili naši bohyni. [38] Chce-li si Demetrios a řemeslníci na někoho stěžovat, k tomu jsou soudní dny a místodržitelé. Tam ať se soudí. [39] A žádáte-li ještě něco jiného, může se to vyřídit v řádném shromáždění. [40] Vždyť je nebezpečí, že budeme kvůli dnešku obžalováni ze vzpoury. Není tu žádný důvod, kterým bychom mohli obhájit toto sročení." Po těch slovech rozpustil shromáždění.

Sk kapitola 20.

[1] Když ten zmatek ustal, svolal si Pavel učedníky a povzbudil je. Pak se s nimi rozloučil a vydal se na cestu do Makedonie. [2] Prošel tamější krajiny, vytrvale povzbuzoval bratry slovem Božím a přišel do žecká. [3] kde strávil tři měsíce. Když se chystal vyplout do Sýrie, zosnovali proti němu Židé úklady, a proto se rozhodl vrátit se přes Makedonii. [4] Doprovázel ho Sopatros, Pyrrhův syn z Beroje, Aristarchos a Sekundus z Tesaloniky, Gaius a Timoteus z Derbe a Tychikos a Trofimos z Asie. [5] Ti šli napřed a čekali na nás v Troadě. [6] My jsme po velikonocích vypluli z Filip a přijeli jsme k nim do Troady až za pět dní. Tam jsme zůstali týden. [7] První den v týdnu jsme se sešli k lámání chleba a Pavel promluvil ke shromáždění. Protože chtěl na druhý den odcestovat, protáhl řeč až do půlnoci. [8] Byli jsme shromážděni v horní místnosti, kde bylo mnoho lamp. [9] Nějaký mladík jménem Eutychos seděl na okně, a protože Pavel mluvil dlouho, přemáhal ho spánek. Usnul a spadl z třetího poschodí a když ho zvedli, byl mrtvý. [10] Pavel sešel dolů, sklonil se nad ním, objal ho a řekl: "Upokojte se, je v něm život." [11] Pak se vrátil nahoru, lámal a jedl chléb, dlouho do rána s nimi rozmlouval a potom odešel. [12] Chlapce přivedli živého a to je velice povzbudilo. [13] My jsme nastoupili na loď napřed a vypluli jsme směrem k Assu, kde se k nám měl připojit Pavel. Tak nám totiž nařídil a sám se rozhodl jít pěšky. [14] Když se s námi v Assu sešel, vzali jsme ho na loď a dopluli do Mitylény. [15] Odtud jsme pluli dál a na druhý den jsme se dostali do blízkosti Chia. Další den jsme připluli k Samu a příští den jsme dorazili do Milétu. [16] Pavel se totiž rozhodl minout Efez a neztráčet čas v provincii Asii, neboť spěchal, aby byl pokud možno na den letnic v Jeruzalémě. [17] Z Milétu poslal Pavel vzkaz do Efezu a zavola si starší církve. [18] Když k němu přišli, řekl jim: "Vy víte, jak jsem si u vás počínal celou dobu od prvního dne, kdy jsem přišel do Asie. [19] Sloužil jsem Pánu s velkou pokorou, v slzách a zkouškách, které mě potkaly pro úklady židů. [20] Víte, že jsem vám nezamlčel nic, co by vám bylo k prospěchu; všechno jsem vám řekl, když jsem vás učil ve shromáždění i v rodinách. [21] Naléhal jsem na Židy i Řeky a vyzýval je, aby se obrátili k Bohu a uvěřili v našeho Pána, Ježíše Krista. [22] Nyní jdu do Jeruzaléma, protože mě Duch nutí, a nevím, co mě tam potká. [23] Vím jen tolik, že mi Duch svatý město od města ohlašuje, že na mne čekají pouta a utrpení. [24] Ale já nepřikládám svému životu žádnou jinou cenu, než abych dokončil svůj běh a splnil úkol, který jsem dostal od Pána Ježíše: hlásat evangelium o Boží milosti. [25] Nyní vím, že mě už neuvidí nikdo z vás, k nimž jsem na svých cestách přišel hlásat Boží království. [26] Proto vám v tento den prohlašuji před Bohem, že mou vinou nikdo nezahyne, [27] neboť jsem vám oznámil celou Boží vůli a nic jsem nezamlčel. [28] Dávejte pozor na sebe i na celé stádo, ve kterém si vás Duch svatý ustanovil za strážce, abyste byli pastýři Boží církve, kterou si Bůh získal krví vlastního Syna. [29] Vím, že po mém odchodu přijdou mezi vás draví vlci, kteří nebudou šetřit stádo. [30] I mezi vámi samými povstanou lidé, kteří povedou scestné řeči, aby strhli učedníky na svou stranu. [31] Buďte proto bdělí a pamatujte, že jsem se slzami v očích po tři roky ve dne v noci každému z vás neustále ukazoval cestu. [32] Nyní vás svěřuji Bohu a slovu jeho milosti, které má moc vás proměnit a dát vám podíl mezi všemi, kdo jsou posvěceni. [33] Od nikoho jsem nežádal stříbro, zlato ani oděv. [34] Sami víte, že tyto mě ruce vydělávaly na všechno, co jsem potřeboval já i moji společníci. [35] Tím vším jsem vám ukázal, že máme takto pracovat, pomáhat slabým a mít na paměti slova Pána Ježíše, který řekl: "Blaze tomu, kdo dává, ne tomu, kdo bere." [36] Po těch slovech si s nimi se všemi klekl a pomodlil se. [37] Všichni se dali do hlasitého pláče, objímali Pavla a líbali ho, [38] dojata nejvíce jeho slovy, že ho už nikdy neuvidí. Pak ho doprovodili k lodi.

Sk kapitola 21.

[1] Když nastal čas k odjezdu, rozloučili jsme se s nimi. Přímo cestou jsme dopluli na Kós, druhý den na Rodos a odtud jsme pluli do Patary. [2] Tam jsme našli loď, která plula do Fénicie. Nasedli jsme na ni a vypluli. [3] Přiblížili jsme se na dohled ke Kypru, ale nechali jsme ho vlevo a mířili k Sýrii. Přistáli jsme v Týru, kde měla loď vyložit náklad. [4] Vyhledali jsme učedníky a zůstali jsme tam sedm dní. Ti z vnuknutí Ducha říkali Pavlovi, aby nechodil do Jeruzaléma. [5] Když ty dny uplynuly, vydali jsme se zase na cestu. Všichni, i ženy a děti, nás vyprovázeli až za město. Na břehu jsme si klekli a pomodlili se. [6] Pak jsme se rozloučili. My jsme nastoupili na loď a oni se vrátili domů. [7] Potom jsme pokračovali v plavbě; z Týru jsme dorazili do Ptolemaidy. Tam jsme pozdravili bratry a zůstali u nich jeden den. [8] Druhý den jsme se vydali na cestu a přišli do Cesareje. Tam jsme navštívili Filipa, kazatele evangelia a jednoho ze sedmi jáhnů, a ubytovali se u něho. [9] Ten měl čtyři neprovdané dcery, prorokyně. [10] Když jsme tam byli několik dní, přišel z Judska prorok, jménem Agabos. [11] Přišel k nám, vzal Pavlův opasek, svázal si jím nohy i ruce a řekl: "Toto praví Duch svatý: Muže, kterému patří tento opasek, židé v Jeruzalémě takto svážou a vydají pohanům." [12] Když jsme to uslyšeli, prosili jsme my i tamější bratři Pavla, aby do Jeruzaléma nechodil. [13] Ale on odpověděl: "Proč pláčete a působíte mi tím větší bolest? Vždyť já jsem připraven nejen nechat se svázat, nýbrž i zemřít v Jeruzalémě pro jméno Pána Ježíše!" [14] Protože se nedal přemluvit, přestali jsme naléhat a řekli jsme: "Děj se vůle Páně!" [15] Potom jsme se připravili na cestu a vydali se do Jeruzaléma. [16] S námi šli i někteří učedníci z Cesareje a vedli nás k Mnasonovi z Kypru, jednomu z prvních učedníků. U něho jsme se měli ubytovat. [17] Když jsme přišli do Jeruzaléma, přijali nás bratři s radostí. [18] Nazířeli se Pavel odebral i s námi k Jakobovi, kde se sešli všichni starší. [19] Pavel je pozdravil a vyprávěl jim podrobně všechno, co Bůh jeho působením vykonal mezi pohany. [20] Když to vyslechli, chválili Boha. Potom řekli Pavlovi: "Pohled, bratře, kolik tisíc židů uvěřilo v Krista, a všichni jsou nadšenými zastánci Zákona. [21] O tobě se doslechli, že prý učíš všechny židy, žijící mezi pohany, aby odpadli od Mojžíše: aby přestali obřezávat své syny a žít podle otcovských zvyků. [22] Co teď? V každém případě se dovědí, žeš přišel. [23] Udělej tedy, co ti radíme: Jsou tu čtyři muži, kteří na sebe vzali slib. Připoj se k nim, [24] podrob se s nimi očistnému obřadu a zaplať za ně, co je předepsáno; pak si budou moci dát ostříhat hlavu. Tak poznají všichni, že není ani trochu pravdy na tom, co se o tobě říká, a že naopak sám jsi věrný Zákona a žiješ podle něho. [25] Pokud jde o pohany, kteří přijali víru, těm jsme písemně oznámili své rozhodnutí, že nemají jíst pokrm, obětované modlám, ani krev, ani maso zvířat nezbavených krve, a že se mají

vyvarovat smilstva." [26] Nato Pavel vzal ty muže s sebou a na druhý den se s nimi dal zasvětit. Pak šel do chrámu a oznámil, kdy se skončí očištění dny a za každého z nich bude přinesena oběť. [27] Když se těch sedm dní chýlilo ke konci, uviděli ho v chrámě židé z provincie Asie. Pobouřili celý dav, zmocnili se Pavla [28] a křičeli: "Izraelci, pojďte sem! To je ten člověk, který všude všechny učí proti vyvolenému lidu, proti Zákonu a proti chrámu. A teď ještě přivedl do chrámu pohany a znesvětil toto svaté místo." [29] Viděli totiž předtím Trofima z Efezu s Pavlem ve městě a domnívali se, že ho Pavel přivedl do chrámu. [30] V celém městě nastal rozruch a lid se začal sbíhat. Chytili Pavla a vlekli ho ven z chrámu. A hned byly zavřeny brány. [31] Ve chvíli, kdy ho už chtěli zabít, došlo hlášení veliteli praporu, že celý Jeruzalém se bouří. [32] Ten vzal okamžitě vojáky i důstojníky a běžel dolů k davu. Jakmile uviděli velitele a vojáky, přestali Pavla bít. [33] Velitel přistoupil k Pavlovi, zatkl ho a rozkázal vojákům, aby ho spoutali dvěma řetězy. Potom vyšetřoval, kdo je a co udělal. [34] V davu křičel každý něco jiného. Protože se velitel nemohl pro zmatek dovědět nic jistého, rozkázal odvést Pavla do pevnosti. [35] Když se dostali ke schodišti, museli ho vojáci pro násilí davu nést, [36] neboť celé množství lidu šlo za ním a křičeli: "Pryč s ním!" [37] Než ho dovedli do pevnosti, řekl Pavel veliteli: "Smím ti něco říci?" On se podívil: "Ty umíš řecky? [38] Nejsi ten Egyptan, který nedávno podnítl ke vzpouře a vyvedl na poušť čtyři tisíce vzbouřenců?" [39] Pavel odpověděl: "Já jsem Žid z Tarsu v Kilikii, občan ne bezvýznamného města. Prosím tě, dovol mi promluvit k lidu." [40] Velitel mu to dovolil. Pavel, jak stál na schodišti, dal lidu znamení rukou. Nastalo napjaté ticho a Pavel je oslovil hebrejsky:

Sk kapitola 22.

[1] "Bratří a otcové, vyslechněte, co vám chci nyní říci na svou obhajobu." [2] Když uslyšeli, že k nim mluví hebrejsky, úplně se uklidnili a Pavel pokračoval: [3] "Já jsem Žid a narodil jsem se v Tarsu v Kilikii, ale vychován jsem byl zde v Jeruzalémě. V Gamalielově škole jsem byl přesně vyučen zákonu našich otců. Byl jsem právě tak plný horlivosti pro Boha, jako jste dnes vy všichni, [4] a víru v Ježíše Krista jsem pronásledoval až na smrt, muže i ženy jsem dával spouat a uvěznit, [5] jak mi může dosvědčit velekněz a celý sbor starších. Od nich jsem dostal doporučující dopisy pro židovské souvrce v Damašku a vydal jsem se tam, abych tamější stoupence nové víry přivedl v poutech do Jeruzaléma a dal je potrestat. [6] Když jsem ještě byl na cestě a blížil se k Damašku, kolem poledne mě najednou obklopilo jasné světlo z nebe. [7] Padl jsem na zem a uslyšel jsem hlas, který mi pravil: "Saule, Saule, proč mě pronásleduješ?" [8] Já jsem odpověděl: "Kdo jsi, Pane?" A on mi řekl: "Já jsem Ježíš Nazaretský, kterého ty pronásleduješ." [9] Moji průvodci viděli sice světlo, ale neslyšeli hlas toho, kdo ke mně mluvil. [10] Řekl jsem: "Co mám dělat, Pane?" A Pán mi řekl: "Vstaň a pokračuj v cestě do Damašku; tam ti bude řečeno všechno, co ti Bůh ukládá." [11] Protože jsem byl oslepen jasem toho světla, museli mě moji druhové vzít za ruku a tak mě dovedli do Damašku. [12] Jeden muž, zbožný podle Božího zákona, jménem Ananiáš, který měl dobrou pověst u všech místních židů, [13] přišel za mnou, přistoupil ke mně a řekl: "Bratře Saule, otevři oči!" A já jsem v tu chvíli nabyl zraku. [14] On mi řekl: "Bůh našich otců si tě vyvolil, abys poznal jeho vůli, spatřil jeho Spravedlivého a slyšel hlas z jeho úst. [15] Budeš jeho svědkem před všemi lidmi a budeš mluvit o tom, co jsi viděl a slyšel. [16] Nuže neváhej! Vstaň, vzývej jeho jméno a dej se pokřtít, abys byl obmyt ze svých hříchů." [17] Když jsem se potom vrátil do Jeruzaléma a modlil se v chrámě, upadl jsem do vytržení mysli. [18] Spatřil jsem Pána, jak mi říká: "Pospěš si a rychle odejdi z Jeruzaléma, protože nepřijmou tvé svědectví o mně." [19] Já jsem odpověděl: "Pane, oni vědí, že jsem dával uvěznit a bičovat v synagógách ty, kdo v tebe věří. [20] Když byla prolévána krev tvého svědka Štěpána, byl jsem při tom, schvaloval jsem to a hlídal jsem šaty těch, kdo ho kamenovali." [21] Ale Pán mi řekl: "Jdi, neboť já tě chci poslat daleko k pohanům!" [22] Poslouchali ho až do chvíle, kdy řekl tato slova; ale pak začali křičet: "Sprovoď ho ze světa! Nesmí zůstat na živu!" [23] Protože křičeli, strhávali ze sebe šaty a házeli do vzduchu prach, [24] rozkázal velitel vojákům, aby Pavla zavedli do pevnosti; dal jim pokyn, aby při výslechu použili bičování, neboť chtěl zjistit, proč proti němu tolik běsní. [25] Když ho přivázali, řekl Pavel důstojníkovi, který měl službu: "Smíte bičovat římského občana, a to bez soudu?" [26] Když to důstojník uslyšel, šel k veliteli a hlásil mu to. Řekl mu: "Co chceš dělat? Ten člověk je římský občan!" [27] Velitel přišel k Pavlovi a ptal se ho: "Řekni mi, jsi římský občan?" On odpověděl: "Ano." [28] Velitel mu na to řekl: "Já jsem získal toto občanství za veliké peníze." Ale Pavel prohlásil: "Já jsem se jako římský občan už narodil." [29] Ihned od něho odstoupili ti, co ho měli vyslyšet. A velitel dostal strach, když se dověděl, že Pavel je římský občan, a on ho dal spouat. [30] Na druhý den, aby bezpečně zjistil, z čeho židé Pavla obviňují, dal ho vyvést z vězení a nařídil, aby se shromáždili velekněží a celá rada.

Sk kapitola 23.

[1] Pak dal přivést Pavla a postavil ho před ně. Pavel upřel zrak na jejich shromáždění a řekl: "Bratří, až do dneška žiju se zcela dobrým svědomím před Bohem." [2] Tu nařídil velekněz Ananiáš těm, kdo stáli u Pavla, aby ho udeřili přes ústa. [3] Na to se Pavel k němu obrátil a řekl: "Tebe bude bít Bůh, ty obilena stěno. Sediš zde, abys mě soudil podle Zákona, a proti Zákonu rozkazuješ, aby mě bili?" [4] Ti, co stáli u Pavla, řekli: "Troufáš si urážet Božího velekněze?" [5] Pavel odpověděl: "Nevěděl jsem, bratří, že je to velekněz. Víím, že je psáno: "Nebudeš tupit vládce svého lidu."" [6] Protože Pavel věděl, že jedna část rady patří k saduceům a druhá k farizeům, zvolal: "Bratří, já jsem farizeus, syn farizeův. Jsem souzen pro naději ve zmrtvýchvstání." [7] Když to řekl, vznikl spor mezi farizeji a saduceji a shromáždění se rozdvajilo. [8] Saduceové totiž říkají, že není zmrtvýchvstání a že nejsou andělé a duchové, kdežto farizeové vyznávají obojí. [9] Nastal velký křik a někteří zákoníci z farizejské strany vstali a začali namítat: "Nic zlého na tom člověku nenacházíme. Co když k němu mluvil duch nebo anděl?" [10] Hádky byla stále prudší a velitel se bál, že Pavla rozsápe. Proto povolal vojenský oddíl, aby Pavla vyrval z jejich středu a zavedl ho do pevnosti. [11] Následující noc stanul před Pavlem Pán a řekl: "Neztrácej odvahu! Jako jsi svědčil o mně v Jeruzalémě, tak musíš svědčit i v Římě." [12] Když nastal den, židé se spojili a zapřísáhli, že nebudou jíst ani pít, dokud Pavla nezabijí. [13] Bylo jich více než čtyřicet, kdo se takto spikli. [14] Ti šli k velekněžím a starším a řekli: "Zapřísáhli jsme se, že nic nevezmeme do úst, dokud Pavla nezabijeme. [15] Vy teď spolu s radou požádejte velitele, aby dal Pavla přivést před vás, pod záminkou, že chcete důkladněji vyšetřit jeho případ. A my jsme připraveni zabít ho dříve, než přijde na místo." [16] O těch úkladech se doslechl syn Pavlovy sestry. Šel do pevnosti a oznámil to Pavlovi. [17] Pavel zavolał jednoho z důstojníků a řekl mu: "Zaveď tohoto mladíka k veliteli, má pro něho zprávu." [18] Ten ho vzal s sebou, dovedl k veliteli a řekl mu: "Zavolał mě vězeň Pavel a požádal mě, abych tohoto mladíka dovedl k tobě, protože ti chce něco sdělit." [19] Velitel ho vzal za ruku, odešel s ním stranou a zeptal se: "Co mi chceš oznámit?" [20] On mu řekl: "Židé se domluvili, že tě požádají, abys dal zítřka Pavla dovést před radu, která bude předstírat, že chce jeho případ důkladněji vyšetřit. [21] Ale ty jim nevěř, neboť na něho číhá více než čtyřicet mužů, kteří se zavázali přísahou, že nebudou jíst ani pít, dokud ho nezabijí, a nyní jsou připraveni a čekají jen na tvé rozhodnutí." [22] Velitel mladíka propustil a přikázal mu: "Nikomu nevyzrad, žes mi to oznámil." [23] Pak zavolał dva ze svých důstojníků a dal jim rozkaz: "Připravte na devátou hodinu večer dvě stě pěšáků pro cestu do Cesareje, dále sedmdesát jezdců a dvě stě lehkooděnců. [24] Ať přichystají mezky a Pavla bezpečně dopraví k místodržiteli Félixovi." [25] Současně napsal dopis tohoto znění: [26] "Klaudios Lysias zdraví vznešeného místodržitele Félixě. [27] Muže, kterého ti

posílám, se zmocnili Židé a chtěli ho zabít. Když jsem se dověděl, že je to římský občan, zasáhl jsem s vojenským oddílem a vysvobodil ho. [28] Chtěl jsem přesně zjistit, z čeho jej obviňují, a proto jsem ho dal přivést před jejich radu. [29] Shledal jsem, že se žaloba týká sporných otázek jejich zákona, ale že nejde o žádný zločin, který by zasluhoval smrt nebo vězení. [30] Protože jsem se dověděl, že proti tomuto muži chystají úklady, posílám ho ihned k tobě a také žalobcům jsem nařídil, aby ho žalovali před tvým soudem." [31] Vojáci tedy podle rozkazu vzali Pavla a během noci ho dopravili do Antipatridy. [32] Na druhý den nechali jezdce pokračovat v cestě s Pavlem a sami se vrátili do pevnosti. [33] Jezdci dojeli do Cesareje, odevzdali dopis místodržiteli a předali mu i Pavla. [34] Místodržitel přečetl dopis a zeptal se Pavla, z které provincie pochází. Když se dověděl, že z Kilikie, [35] řekl: "Vyslechnu tě, jakmile se dostaví tvoji žalobci." A dal rozkaz, aby byl hlídán v Herodově paláci.

Sk kapitola 24.

[1] Za pět dní přišel velekněz Ananiáš s několika staršími a s nějakým Tertullem právníkem, a dostavili se k místodržiteli, aby na Pavla podali žalobu. Když byl Pavel předvolán, [2] Tertullus začal obžalobu: "Vznešený Félix, tvou zásluhou se těšíme dokonalému míru a tvou moudrou péčí spěje všechno u tohoto národa k lepšímu. [3] Vždy a všude to přijímáme s velikou vděčností. [4] Ale abych tě už déle nezdržoval, prosím tě, abys byl tak laskav a krátce nás vyslechl. [5] Shledali jsme, že tento člověk jako morová nákaza po celém světě vyvolává nepokoje mezi Židy a je hlavou nazorejské sekty. [6] Pokusil se i znesvětit chrám a my jsme ho zadrželi. [7] Až ho budeš vyslyšet, můžeš se sám přesvědčit o tom všem, co na něj žalujeme." [8] K jeho řeči se připojili i Židé a tvrdili, že je tomu tak. [9] Když ho místodržitel vyzval k obhajobě, Pavel promluvil: "Vím, že už mnoho let vykonáváš úřad soudce v tomto národě, a proto s klidnou myslí přednáším svou obhajobu. [10] Můžeš si zjistit, že tomu není víc než dvanáct dní, co jsem přišel do Jeruzaléma, abych se poklonil Bohu, [11] a ani v chrámu, ani v synagógách, ani jinde ve městě mě nikdo nepřistihl, že bych se s někým přel anebo dokonce podněcoval vzpouru davu. [12] A nemohou dokázat před tebou nic, pro co mě nyní žalují. [13] Přiznávám se ti však k tomu, že podle směru, který oni označují za sektu, sloužím Bohu svých předků: Věřím všemu, co je napsáno v zákoně Mojžíšově a v prorockých knihách, [14] a tak jako oni mám naději v Bohu, že jednou spravedliví i nespravedliví vstanou k soudu. [15] Proto i já se vždy snažím zachovat neporušené svědomí před Bohem i lidmi. [16] Po mnoha letech jsem se vrátil, abych svému národu odevzdal peněžitou podporu a přinesl oběti v chrámě. [17] A při nich mě tam po očistném obřadu spatřili. Nedošlo při tom ani k shluku, ani k výtržnostem. [18] Byli tam ovšem někteří Židé z provincie Asie a ti by měli být přítomni před tebou a přednést žalobu, mají-li něco proti mně. [19] Anebo tito přítomní ať řeknou, jaký zločin na mně našli, když jsem stál před veleradou, [20] kromě toho, že jsem mezi nimi zvolal: "Pro víru ve zmrtvýchvstání jsem dnes od vás souzen." [21] Pak Félix, ač dobře znal všecko o tom učení, odročil přelíčení a řekl: "Jakmile přijde velitel Lysias, rozhodnu ve vaší při." [22] Nařídil důstojníkovi, aby Pavla držel v mírné vazbě a nikomu z jeho přátel nebránil, kdyby mu chtěl posloužit. [23] Po několika dnech přišel Félix se svou manželkou Drusillou, která byla židovka, dal si zavolat Pavla a poslouchal jeho výklad o víře v Krista Ježíše. [24] Když však Pavel začal hovořit o spravedlnosti a zdrženlivosti a o budoucím soudu, pocítil Félix úzkost a řekl: "Pro dnešek můžeš jít, až budu mít čas, dám si tě zase zavolat." [25] Zároveň doufal, že dostane od Pavla peníze. Proto si ho také dal častěji zavolat a hovořil s ním. [26] Po dvou letech se stal jeho nástupcem Porcius Festus. Ale Félix zanechal Pavla ve vazbě, protože se chtěl zavděčit Židům.

Sk kapitola 25.

[1] Za tři dny po svém příchodu do provincie odebral se Festus z Cesareje do Jeruzaléma. [2] Tam se k němu dostavili velekněží a přední Židé se žalobou proti Pavlovi. Žádali ho, [3] aby jim prokázal laskavost a dal Pavla přivést do Jeruzaléma. Ale byla to léčka, protože chtěli Pavla na cestě zabít. [4] Festus jim odpověděl, že Pavel je ve vazbě v Cesareji a on sám že také brzo odcestuje. [5] A řekl: "Ať tedy vaši zástupci tam jdou se mnou a podají na toho člověka žalobu, jestliže se něčeho dopustil." [6] Festus se mezi nimi nezdržel víc než osm nebo deset dní a vrátil se do Cesareje. Na druhý den zasedl k soudu a rozkázal přivést Pavla. [7] Když ho přivedli, postavili se proti němu Židé, kteří přišli z Jeruzaléma, a vznášeli mnoho těžkých obvinění; nemohli je však nijak dokázat. [8] Pavel se hájil takto: "Neprovinil jsem se ničím ani proti židovskému zákonu, ani proti chrámu, ani proti císaři." [9] Festus se chtěl zavděčit Židům a odpověděl Pavlovi: "Chceš jít do Jeruzaléma a tam být přede mnou souzen z těchto obvinění?" [10] Ale Pavel řekl: "Stojím před císařským soudem, kde mám být souzen. Proti Židům jsem se v ničem neprovinil, jak i ty velmi dobře víš. [11] Jestliže jsem vinen a spáchal jsem něco, za co si zasloužím smrt, nezdráhám se zemřít. Není-li však pravda, z čeho mě tito žalobci obviňují, nikdo mě jim nemůže vydat. Odvolávám se k císaři." [12] Nato Festus promluvil se svými rádci a pak odpověděl: "K císaři ses odvolal, k císaři půjdeš." [13] Uplynulo několik dní a do Cesareje přišli král Agrippa a Bereniké, aby pozdravili Festa. [14] Protože se tam zdrželi nějakou dobu, předložil Festus králi Pavlův případ. Řekl: "Je zde muž, kterého Félix zanechal ve vazbě. [15] Když jsem přišel do Jeruzaléma, obrátili se na mne velekněží a židovští starší se žalobou proti němu a žádali jeho odsouzení. [16] Odpověděl jsem jim, že Římané nemají ve zvyku odsoudit člověka, dokud není postaven před žalobce a nedostane možnost hájit se proti jejich obvinění. [17] Když sem přišli, bez odkladu jsem hned druhý den zasedl k soudu a rozkázal jsem přivést toho muže. [18] Žalobci vystoupili proti němu, ale neobviňovali ho ze žádných zločinů, jak jsem očekával, [19] nýbrž měli s ním jen nějaké spory o své náboženství a o nějakého zemřelého Ježíše, o němž Pavel tvrdil, že je živ. [20] Protože se v těchto otázkách nevyznám, navrhol jsem, zda by se nechtěl odebrat do Jeruzaléma a tam být v té věci souzen. [21] Avšak Pavel podal odvolání a žádal, aby byl ponechán ve vazbě až do rozhodnutí císařova; proto jsem dal rozkaz, aby zůstal ve vězení, než ho pošlu k císaři." [22] Agrippa řekl Festovi: "Také já bych rád slyšel toho člověka." Festus odpověděl: "Zítra ho budeš slyšet." [23] Na druhý den tedy přišli Agrippa a Bereniké s velkou okázalostí a vstoupili spolu s vysokými důstojníky a předními muži města do přijímací síně. Na Festův rozkaz byl přiveden Pavel. [24] Festus pak promluvil: "Králi Agrippa a všichni zde přítomní, vidíte toho muže, na něhož si u mne všichni Židé jak v Jeruzalémě, tak zde stěžovali a křičeli, že nesmí zůstat na živu. [25] Já jsem zjistil, že nespáchal nic, zač by zasluhoval smrt. Protože on sám se odvolal k císaři, rozhodl jsem, že ho k němu pošlu. [26] Nemám však nic určitého, co bych o něm císaři napsal. Proto jsem ho dal předvést před vás a zvláště před tebe, králi Agrippa, abyste ho vyslechl a já se dověděl, co mám napsat. [27] Zdá se mi totiž nerozumné poslat vězně a neuvést zároveň obvinění vznesená proti němu."

Sk kapitola 26.

[1] Agrippa řekl Pavlovi: "Dovoluje se ti, aby ses hájil." Nato se Pavel ujal slova a začal obhajobu: [2] "Pokládám se za šťastného, králi Agrippa, že se

smím dnes před tebou hájit proti všemu, z čeho mě Židé obviňují, [3] zvláště proto, že dobře znáš všechny židovské obyčeje i sporné otázky. Prosím tedy, abys mě trpělivě vyslechl: [4] Můj život od mládí znají všichni Židé; vědí, jak jsem od počátku žil mezi svým lidem, a to i v Jeruzalémě. [5] Znají mě už od dřívějších, a kdyby chtěli, mohou dosvědčit, že jsem žil podle nejpřísnějšího směru našeho náboženství jako farizeus. [6] Nyní stojím před soudem, protože trvám na zaslíbení, které dal Bůh našim otcům. [7] Dvanáct kmenů našeho národa doufá, že tohoto zaslíbení dosáhne, a slouží horlivě Bohu dnem i nocí. Pro tuto naději jsem, králi, obžalován od Židů. [8] Což se vám zdá neuvěřitelné, že Bůh křísí mrtvé? [9] Také já jsem se ovšem domníval, že musím všemožně bojovat proti jménu Ježíše Nazaretského. [10] A to jsem v Jeruzalémě vskutku dělal. Když jsem k tomu dostal od velekněží plnou moc, dal jsem mnoho věřících uvěznit, a když měli být usmrceni, schvaloval jsem to. [11] Po všech synagógách jsem je často dával trestat a nutil je, aby se rouhali. Jako smyslů zbavený jsem se chystal pronásledovat je i v cizích městech. [12] A tak jsem se vypravil s plnou mocí a pověřením velekněží do Damašku. [13] Když jsem byl na cestě, králi, spatřil jsem o poledni světlo z nebe, jasnější než slunce. Jeho záře obklopila mne i ty, kdo šli se mnou. [14] Všichni jsme padli na zem a já jsem uslyšel hlas, který ke mně mluvil hebrejsky: "Saule, Saule, proč mě pronásleduješ? Marně se vzpínáš proti bodcům." [15] Já jsem se zeptal: "Kdo jsi, Pane?" A Pán řekl: "Já jsem Ježíš, kterého ty pronásleduješ. [16] Ale zvedni se, povstaň. Neboť proto jsem se ti zjevil, abych tě učinil svým služebníkem a svědkem toho, co jsi spatřil a co ti ještě dám poznat. [17] Budu tě chránit před izraelským národem i před pohany, k nimž tě posílám, [18] abys otevřel jejich oči a oni se obrátili od tmy ke světlu, od moci satanovy k Bohu, a vírou ve mne dosáhli odpuštění hříchů a podílu mezi posvěcenými." [19] A tak jsem se, králi Agrippa, nemohl postavit proti nebeskému vidění, [20] a kázal jsem nejprve obyvatelům Damašku a Jeruzaléma a po celé judské zemi, a pak i pohanům, aby se v pokání obrátili k Bohu a podle toho žili. [21] Z toho důvodu se mne Židé zmocnili, když jsem byl v chrámě, a chtěli mě zabít. [22] Ale Bůh mi pomáhal až do dnešního dne, a tak zde stojím jako svědek před velkými i malými. Neříkám nic než to, co předpověděli proroci i Mojžíš: [23] Mesiáš má trpět, jako první vstane z mrtvých a bude zvěstovat světlo lidu izraelskému i pohanům." [24] Když se Pavel takto hájil, zvolal Festus: "Jsi blázen, Pavle, mnoho vědomostí tě připravuje o rozum!" [25] Pavel odpověděl: "Nejsem blázen, vznešený Feste, nýbrž mluvím slova pravdivá a rozumná. [26] Vždyť král to všechno zná, a proto také k němu mluvím otevřeně. Jsem přesvědčen, že mu nic z toho není neznámo. Vždyť se to neudálo někde v ústraní. [27] Věříš, králi Agrippa, prorokům? Víš, že věříš." [28] Agrippa odpověděl Pavlovi: "Mám bych tě přesvědčit, abych se stal křesťanem." [29] A Pavel řekl: "Kéž by dal Bůh, aby ses nejen ty, nýbrž i všichni, kdo mě slyší, stali dříve nebo později tím, čím jsem já - kromě těchto pout." [30] Král povstal a s ním i místodržitel, Bereniké i všichni ostatní. [31] Když odcházeli, hovořili mezi sebou: "Tento člověk nedělá nic, za co by zasluhoval smrt nebo vězení." [32] A Agrippa řekl Festovi: "Mohl být osvobozen, kdyby se nebyl odvolal k císaři."

Sk kapitola 27.

[1] Jakmile bylo rozhodnuto, že pojedeme po moři do Itálie, odevzdali Pavla a některé jiné vězné důstojníky, který se jmenoval Julius a byl od císařského praporu. [2] Nastoupili jsme na loď z Adramytieia, která měla plout do přístavů v provincii Asii, a vypluli jsme. Byl s námi Makedoňan Aristarchos z Tesaloniky. [3] Na druhý den jsme přistáli v Sidónu. Julius zacházel s Pavlem laskavě a dovolil mu, aby navštívil své přátele a přijal jejich pohostinství. [4] Odtud jsme vypluli a plavili jsme se chráněni Kyprem, protože vítr vál proti nám. [5] Propluli jsme mořem podél Kilikie a Pamfylie a přijeli jsme do Myry v Lykii. [6] Tam našel důstojník loď z Alexandrie, která plula do Itálie, a nalodil nás na ni. [7] Mnoho dní jsme pluli pomalu a stěží jsme se dostali do míst naproti Knidu. Protože nám vítr bránil, pluli jsme kolem Salmóny chráněni Krétou. [8] S obtížemi jsme se plavili podél pobřeží, až jsme dopluli do místa, které se jmenovalo Dobré přístavy, nedaleko města Lasaia. [9] Protože jsme ztratili mnoho dní a plavba byla nebezpečná, neboť již minul čas postu, Pavel je varoval: [10] "Mužové, vidím, že plavba bude nejen spojena s nebezpečím a velkou škodou pro náklad a loď, nýbrž ohrozí i naše životy." [11] Ale důstojník věřil více kormidelníkovi a majiteli lodi než tomu, co říkal Pavel. [12] Protože přístav nebyl vhodný k přezimování, většina se rozhodla plout odtud dále, dostat se - bude-li to možné - do Foiniku a tam zůstat přes zimu. Je to přístav na Krétě, otevřený k jihozápadu a severozápadu. [13] Když začal vát slabý jižní vítr, domnívali se, že mohou provést svůj záměr. Zvedli kotvu a pluli těsně podél Kréty. [14] Ale zanedlouho se přihnal z Kréty bouřlivý vítr od severovýchodu [15] a opřel se do lodi tak, že ji nemohli ovládat. Nechali jsme se jím tedy unášet. [16] Když jsme se dostali do závětrí ostrůvku, který se jmenoval Kauda, museli jsme vynaložit veliké úsilí, abychom vytáhli záchranný člun na palubu. [17] Pak lodníci zabezpečili loď tím, že ji převázali. Báli se, aby nenajeli na Syrtskou mělčinu, a tak stáhli plachty a nechali se unášet větrem. [18] Protože jsme byli prudce zmítáni bouří, lodníci druhý den vyhazovali do moře náklad, aby lodi ulehčili; [19] a třetí den vlastními rukama hodili do moře lodní výstroj. [20] Po mnoho dní se neukázalo ani slunce ani hvězdy. Prudká bouře nepřestávala a již jsme ztráceli všechnu naději, že se zachráníme. [21] Když už nikdo neměl ani pomyšlení na jídlo, šel Pavel mezi lodníky a řekl jim: "Měli jste mě poslechnout a neopouštět Krétu, a mohli jste si ušetřit toto nebezpečí a škodu. [22] Ale teď vás vyzývám, abyste neztráceli naději, neboť nikdo z vás nepřijde o život, jenom loď vezme za své. [23] Dnes v noci ke mně přišel anděl od Boha, kterému patřím a kterému sloužím, [24] a řekl mi: "Neboj se, Pavle, ty se před císaře dostaneš. A Bůh ti daroval všechny, kdo jsou s tebou na lodi." [25] Buďte proto dobré mysli. Věřím Bohu, že tomu bude tak, jak mi oznámil. [26] Máme se dostat k nějakému ostrovu." [27] Když jsme byli hnáni po Adriatickém moři již čtrnáctou noc, kolem půlnoci měli lodníci dojem, že je nablízku nějaká země. [28] Spustili olovnici a naměřili hloubku dvacet sáhů. Kousek dále ji spustili znovu a naměřili patnáct sáhů. [29] Báli se, abychom nenajeli na nějaká skaliska, a proto spustili ze zádi čtyři kotvy; toužebně čekali, až se rozední. [30] Když se lodníci pokoušeli utéci z lodi a spustili záchranný člun na hladinu pod záminkou, že chtějí spustit kotvy také z přídi, [31] řekl Pavel důstojníkovi a vojákům: "Nezůstanou-li oni na lodi, nemáte ani vy naději na záchranu." [32] Tu vojáci přesekli lana u člunu a nechali ho uplavat. [33] Než se začalo rozednívat, vybízel Pavel všechny, aby pojedli. Právil: "Už čtrnáct dní čekáte na záchranu, nic nejíte a jste o hladu. [34] Proto vás vybízím, abyste pojedli. Je to potřebí k vaší záchraně. Neboť nikdo z vás nepřijde ani o vlas na hlavě." [35] Když to řekl, vzal chléb, vzdal přede všemi díky Bohu, lámal jej a začal jíst. [36] Všichni nabyli dobré mysli a přijali pokrm. [37] Bylo nás na lodi celkem dvě stě sedmdesát šest. [38] Když se nasýtili, vyhazovali obilí do moře, aby lodi odlehčili. [39] Když však nastal den, nemohli poznat, která země je před nimi. Viděli jen nějaký záliv s plochým pobřežím a rozhodli se, že u něho s lodí přistanou, bude-li to možné. [40] Odsekli kotvy a nechali je v moři a zároveň rozvázali provazy u kormidla. Pak nastavili přední plachtu větru a udržovali loď ve směru k břehu. [41] Najeli však na mělčinu a uvízli s lodí. Před se zabořila a nemohla se pohnout a záď se bortila pod náporem vlnobítí. [42] Vojáci chtěli vězně zabít, aby některý neutekl, až doplave na břeh. [43] Ale důstojník chtěl zachránit Pavla, a proto jim v jejich úmyslu zabránil. Pak dal rozkaz, aby ti, kdo umějí plavat, první skočili do vody a plavali k zemi [44] a ostatní aby se zachránili na prknech nebo troskách lodi. Tak se všichni dostali na břeh živi a zdraví.

Sk kapitola 28.

[1] Když jsme se zachránili, dověděli jsme se, že se ten ostrov jmenuje Malta. [2] Domorodci se k nám zachovali neobyčejně laskavě. Zapálili hranici

dříví a všechny nás k ní pozvali, protože začalo pršet a bylo zima. [3] Když Pavel nasbíral náruč chrástí a přiložil na oheň, zakousla se mu do ruky zmije, která prchala před žárem. [4] Jakmile domorodci uviděli, že mu visí na ruce had, říkali si mezi sebou: "Ten člověk je určitě vrah. I když se zachránil z moře, bohyně odplaty nedovolila, aby zůstal na živu." [5] Ale Pavel setřásl hada do ohně a nic zlého se mu nestalo. [6] Oni čekali, že oteče nebo že najednou padne mrtev. Když to však dlouho trvalo a viděli, že se s ním nic neděje, začali naopak říkat, že je to nějaký bůh. [7] Blízko toho místa měl své statky správce ostrova Publius. Ten nás přijal a tři dny se o nás laskavě staral jako o své hosty. [8] Publiův otec ležel s horečkou a úplavicí. Pavel přišel k němu, pomodlil se, vložil na něj ruce a uzdravil ho. [9] A potom začali přicházet i jiní nemocní z ostrova a Pavel je uzdravoval. [10] Štědře nás obdarovali, a když jsme měli odjíždět, přinesli nám, co jsme potřebovali na cestu. [11] Po třech měsících jsme vypluli na alexandrijské lodi, která přezimovala na ostrově a měla jako znak Blížence. [12] Doplnili jsme do Syrakus a zůstali tam tři dny. [13] Odtud jsme pluli podél pobřeží a dorazili do Regia. Na druhý den začal vát jižní vítr, a tak jsme už za dva dny dokončili plavbu v Puteolech. [14] Tam jsme se setkali s bratřími, a ti nás prosili, abychom u nich zůstali sedm dní. [15] Odtud jsme šli do Říma. Tamější bratří dostali o nás zprávu a přišli nám naproti až ke Třem hospodám, někteří pak až k Appiovu tržišti. Když je Pavel spatřil, vzdal díky Bohu a nabyl odvahy. [16] Když jsme přišli do Říma, dostal Pavel dovolení, že může bydlet v soukromém bytě s vojákem, který ho bude hlídat. [17] Po třech dnech pozval k sobě významné Židy, a když se shromáždili, řekl jim: "Bratří, já jsem už v Jeruzalémě byl vydán jako vězeň do moci Římanů, ačkoliv jsem neudělal nic proti židovskému národu ani proti obyčejům našich předků. [18] Žímané mě vyslyšeli a chtěli mě osvobodit, protože nejsem vinen ničím, zač bych zasluhoval smrt. [19] Avšak Židé se proti tomu postavili, a tak mi nezbylo než odvolat se k císaři; ale ne proto, že bych chtěl žalovat na svůj národ. [20] Z toho důvodu jsem vás pozval, abych vás mohl spatřit a mluvit s vámi. Vždyť jsem v těchto okovech pro to, v co Izrael doufá." [21] Oni mu odpověděli: "My jsme nedostali z Judska žádný dopis, ani nikdo z bratří nepřinesl o tobě žádnou zprávu, ani o tobě nikdo nemluvil nic špatného. [22] Ale rádi bychom slyšeli, jaké je tvé smýšlení, neboť je nám známo, že všude jsou proti této sektě." [23] Určili mu den a přišli k němu ve velkém počtu. Od rána do večera k nim hovořil a vydával svědectví o Božím království. Přesvědčoval je o Ježíšovi důkazy z Mojžíšova zákona i z proroků. [24] Jedni se jimi dali přesvědčit, druhí nechtěli uvěřit. [25] Když odcházeli, rozdělení mezi sebou, řekl jim Pavel jen toto: "Duch svatý dobře pověděl vašim předkům ústy proroka Izaiáše: [26] "Jdi k tomuto lidu a řekni mu: Budete stále poslouchat, a nepochopíte, ustavičně budete hledět, a nevidíte. [27] Neboť srdce tohoto lidu otupělo, ušima nedoslyšají a oči zavřeli, takže očima nevidí a ušima neuslyší, srdcem nepochopí a neobráti se - a já je neuzdravím." [28] Vězte," dodal Pavel, "že tato Boží spása byla poslána pohanům. A oni ji přijmou." [29] Pavel zůstal celé dva roky v najatém bytě a přijímal všechny, kdo za ním přišli, [30] zvěstoval Boží království a učil všemu o Pánu Ježíši Kristu bez bázně a bez překáček.